

قوانین مالی و اقتصادی

قانون

راجع باجازه مبادله قرارداد فروش نفت و گاز و طرز

اداره عملیات آن

مصوب ۲۹ مهرماه ۱۳۳۳

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد ضمیمه را که قسمت اول آن مشتمل بر پنجاه و یک ماده و دو ضمیمه مربوط به خرید و فروش نفت و گاز و طرز اداره عملیات مشروحه در آن میباشد و بامضای ایران و شرکت ملی نفت بعنوان طرف اول و بامضای شرکت های مفصله الاسامی زیر :

گالف اویل کورپوریشن - سو کونی و اکیونوم کمپانی اینسکورپوریتد - استاندارد اویل کمپانی - استاندارد اویل کمپانی اف کالیفرنیا - ذی تکساس کمپانی - انگلو ایرانین اویل کمپانی لیمیتد - نو - دهبانافشه پترو لئوم مانشاپای و کمپانی فرانسزدپترول . بعنوان طرف های دوم (و بامضای شرکت های عامل بر طبق ماده ۳ قرارداد) رسیده است و قسمت دوم آن مشتمل بر پنج ماده مربوط به اعضاء ایران و شرکت ملی نفت ایران از یک طرف و انگلو ایرانین اویل کمپانی لیمیتد از طرف دیگر رسیده است تصویب نموده و بدولت اجازه اجراء و مبادله قرارداد مزبور را میدهد.

کلیه قوانین و مقرراتی که با این قانون مابینت داشته باشد ملغی است .

این قانون که مشتمل بر ماده واحده و متن قرارداد ضمیمه است در جلسه روز پنجشنبه بیست و نهم مهرماه یکهزار و سیصد و سی و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قانون بالا در جلسه ۶ آبانماه ۱۳۳۳ بتصویب
مجلس سنای رسیده است

متن قرارداد فروش نفت

این قرارداد مشتمل بر دو قسمت است که قسمت اول آن بین ایران از طریق دولت شاهنشاهی ایران و شرکت ملی نفت ایران (شرکتی که طبق قوانین ایران - تشکیل یافته و وجود دارد) بعنوان طرف های اول و گالف اویل کورپوریشن GULF OIL CORPORATION (شرکتی که طبق قوانین پنسیلوانیای ممالک متحده آمریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و سوکونی و اکیونوم اویل کمپانی اینسکورپوریتد SOCONY - VACUUM OIL COMPANY, INCORPORATED (شرکتی که طبق قوانین نیویورک ممالک متحده آمریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و استاندارد اویل کمپانی STANDARD OIL COMPANY (شرکتی که طبق قوانین نیوجرسی ممالک متحده آمریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و استاندارد اویل کمپانی اف کالیفرنیا STANDARD OIL COMPANY OF CALIFORNIA (شرکتی - که طبق قوانین دلاوار ممالک متحده آمریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و ذی نکراس کمپانی THE TEXAS COMPANY (شرکتی که طبق قوانین دلاوار ممالک متحده آمریکا تشکیل یافته و وجود دارد) و انگلو ایرانی اویل کمپانی لیمیتد ANGLO - IRANIAN OIL COMPANY, LIMITED (شرکتی که طبق قوانین ممالک متحده پادشاهی تشکیل یافته و وجود دارد) و ن - و - ده با تافشه پترولیوم ماتشاپای N. V. DE BATAAFSCHE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ (شرکتی که طبق قوانین هلاند تشکیل یافته و وجود دارد) و کمپانی فرانسزده پترول COMPAGNIE FRANCAISE DES PETROLES (شرکتی که طبق قوانین فرانسه تشکیل یافته و وجود دارد) بعنوان طرف های دوم و قسمت دوم آن بین

طرفهای اول و

انگلو ایرانیین اوایل کمپانی لیمیتد

ANGLO-IRANIAN OIL COMPANY, LIMITED (شرکتی که طبق قوانین -

ممالك متحده پادشاهی تشکیل یافته و وجود دارد) بعنوان طرف سوم

منعقد میگردد.

قسمت اول قرارداد

نظر باینکه دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران علاقمندند که در تولید و فروش نفت ایران افزایشی حاصل شود که منتج بحصول منافع بیشتری برای ملت ایران از نفت مذکور گردد و از طرفی برای تولید و تصفیه و حمل و تهیه بازار نفت مزبور بمقادیر کافی که بتوان افزایش مزبور را بحد وافی ترقی داد سرمایه و دستگاه اداری مجرب و تخصص فنی بیشتری مورد احتیاج است .

نظر باینکه شرکت های بین المللی نفت که فوقاً بعنوان طرف دوم این قرارداد معرفی شده اند قادر و مایل هستند سرمایه مزبور و دستگاه اداری و تخصص فنی را در اختیار بگذارند و

نظر باینکه شرکت های مذکور و شرکت های وابسته بآنها در امور حمل و نقل و تصفیه و تسهیلات عرضه ببازار که با مخارج بسیار در سنین متمادی در تمام دنیا برقرار نموده اند ذی علاقه میباشند و قادر هستند مقادیر معتناهی از نفت ایران و مواد مشتقه آن را ببازارهای قسمت اعظمی از دنیا برای مدت قابل توجهی بمنفع مشترک ملت ایران و خودشان عرضه دارند و

نظر باینکه طرفین از لحاظ تأمین وجود مقدار کافی نفت و محصولات آن برای مقاصد فوق الذکر در مدت مذکور توافق دارند که شرکت های نامبرده عملیات و اداره

قسمتی از اموال نفتی دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران (ولی نه تمام آن) بانضمام پالایشگاه آبادان را بشرح مشروح ذیل تصدی نمایند و

نظر باینکه دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران از یکطرف و کمپانیهای نامبرده از طرف دیگر نیز در تسهیم عادلانه منافع حاصله از محصولات و تصفیه و فروش نفت ایران که بشرح ذیل تشریح گردیده توافق دارند و

نظر باینکه هر يك از طرفین بطیب خاطر وارد مذاکرانی شده اند که منجر باین قرارداد گردیده و منظور از این مذاکرات که در محیط دوستانه انجام شده آن بوده که ازطرفی برای دولت ایران و شرکت ملی نفت ایران بازار صدور مقدار معتناهی نفت ایران تأمین شود و موجبات افزایش منافع مادی و سعادت مردم ایران فراهم گردد و ازطرف دیگر شرکتهای مذکور با تأمین لازم اطمینان داشته باشند که در ازاء آنکه منابع مالی و وسائل خود را در راه تجدید فعالیت صنعت نفت ایران بکار میاندازند اجر عادلانه بدست خواهند آورد و

نظر باینکه طرفین از لحاظ مراتب مذکور در نظر دارند مقررات این قرارداد باصمیمیت و حسن نیت بموقع اجرا گذارده شود.

علیهذا بدینوسیله بین طرفهای اول و طرفهای دوم توافق حاصل شد :

ماده ۱ - تعریفات ذیل نسبت به بعضی از اصطلاحاتی که در قسمت اول این قرارداد مورد استفاده واقع شده است بجز در مواردیکه سیاق عبارت مفهوم دیگری اقتضا کند مربوط به محتویات همان قسمت اول خواهد بود.

الف - اصطلاح « این قرارداد » عبارت از قسمت اول و ضمیمه ۱ پیوست آن میباشد.

ب - حروف لاتین NIOC بمعنای شرکت ملی نفت ایران و حروف لاتین

IOC بمعنای شرکت نفت ایران میباشد .

ج - اعضاء کنسرسیوم بمعنای طرفهای دوم و هر کس که طبق ماده ۳۹ این قرارداد طرف فروش یا واگذاری یا انتقال قرار گیرد میباشد .

د - « شرکت اکتشاف و تولید » بمعنای شرکت اکتشاف و تولید نفت ایران میباشد .

IRAANSE AARDOLIE EXPLORATIE EN PRODUCTIE MAATS.
CHAPPIJ. N.V.

ه « شرکت تصفیه » عبارت است از شرکت تصفیه نفت ایران .

IRAAMSE AARDOLIE RAFFINAGE MAATSCHAPPIJ N.V.

و - « شرکت های عامل » بمعنای شرکت اکتشاف و تولید و شرکت تصفیه میباشد .

ز - « شرکت های بازرگانی » واجد معنایی که در ماده ۱۸ این قرارداد ذکر شده است میباشد .

ح - « ناحیه عملیات » عبارت از ناحیه ای است که در مواقع مختلف بموجب مقررات مواد ۲ و ۴۹ این قرارداد مشمول و موضوع این قرارداد شناخته میشود .

ط - « نفت خام » عبارت است از نفت خام طبیعی - اسفالت (باشتمنای اسفالتی که توسط اشخاص دیگری غیر از شرکت ملی نفت ایران در تاریخ اجرا یا قبل از آن از معادن استخراج میشود) و کلیه هیدو کاربورهای مایع بحالت طبیعی یا آنچه از طریق فشردن گاز یا سوا کردن از گاز طبیعی بدست آمده باشد .

در مواردیکه نفت خام بنحو دیگری غیر از طریق پالایشگاه عمل آورده شود و قسمتی از آن بجریان نفت خام بازگشت شود « نفت خام » شامل آن قسمتی که باین طریق بازگشت شده است نیز میباشد .

ی - « محصول نفتی » عبارت است از هر گونه محصول تمام شده یا نیمه تمام که از نفت خام از طریق فشردن یا تصفیه یا عملیات شیمیائی یا هر نوع اسلوب یا عمل دیگر که فعلاً مکشوف باشد یا نباشد تحصیل گردد .

ک - « گاز طبیعی » یعنی گاز تر و گاز خشک و کلیه هیدروکربورهای گازی دیگر که از چاههای نفت یا گاز و تنمۀ گازی که پس از سوا کردن هیدروکربورهای مایع از این قبیل گازهای تر باقی مانده باشد .

ل - « پالایشگاه » عبارت است از پالایشگاه آبادان یا هر پالایشگاه یا پالایشگاههای دیگری که توسط شرکت تصفیه در ناحیه عملیات ساخته شود با انضمام کلیه وسایل و لوازم و متعلقات آن .

م - « مصرف داخلی در ایران » عبارت است از مصرف محصول یا ماده مربوطه در ایران نه آنچه از ایران صادر میشود ولی از نظر این تعریف آنچه را شرکت های عامل در ایران مصرف میکنند شامل نمیشود .

ن - « بهای اعلان شده » نفت خام ایران :

۱ - در مورد نفت خام که برای صدور از ایران بار کشتی نفتکش شده باشد عبارت است از قیمت فوب کشتی نفتکش در مرکز نهائی ساحلی و آن قیمتی است که شرکت بازرگانی یا وابسته آن نفت خام برابر آنرا چه از حیث جنس و چه از لحاظ وزن مخصوص بمنظور فروش و تحویل بخریداران عموماً تحت شرایط مشابه و در همان مرکز نهائی ساحلی عرضه میدارد .

۲ - در مورد نفت خام تحویلی به پالایشگاه عبارت است از قیمت نفت خام مشابه آن چه از حیث جنس و چه از لحاظ وزن مخصوص که بشرح فوق فوب کشتی در بندر پالایشگاه برای فروش عرضه شود منهای مبلغی (حدداً کتر هشت پنس برای-

متر مکعب) که بطور عادلانه و منصفانه بعنوان هزینه بارگیری نفت خام در بندر پالایشگاه مزبور قابل احتساب باشد.

س - « بهای اعلان شده مربوطه » در مورد نفت خام ایران عبارت است از بهای اعلان شده هر يك از شرکت‌های بازرگانی یا شرکت وابسته آن برای این قبیل نفت خام در تاریخ صدور یا در موقع تحویل پالایشگاه بر حسب مورد.

ع - « شرکت فرعی » یا « فرعی » در مورد عضو کنسرسیوم عبارت است از هر نوع شرکت ثبت شده‌ای که کلیه سهام حائز رأی آن متعلق به عضو کنسرسیوم یا متعلق بشرکت اصلی عضو کنسرسیوم بوده یا سهام مزبور بهر يك از آنها بانفاق يك یا چند نفر اشخاص دیگر که هر يك از اشخاص مزبور عضو کنسرسیوم یا شرکت اصلی است تعلق داشته باشد.

ف - « شرکت وابسته » یا « وابسته » در مورد عضو کنسرسیوم یا شرکت بازرگانی که توسط آن عضو کنسرسیوم تعیین شده باشد عبارت است از هر شرکت ثبت شده که :

۱ - مالک پنجاه درصد یا بیشتر از سهام حائز رأی آن عضو کنسرسیوم باشد یا :

۲ - پنجاه درصد یا بیشتر از سهام حائز رأی آن متعلق به عضو کنسرسیوم یا تعلق بشرکت اصلی عضو کنسرسیوم داشته باشد یا سهام مزبور بهر يك از آنها بانفاق يك یا چند نفر اشخاص دیگر که هر يك از این اشخاص عضو کنسرسیوم یا شرکت اصلی است تعلق داشته باشد.

ص - « شرکت اصلی » که دو تعریف فوق‌الاشعار ذکر شده است عبارت است از شرکت ثبت شده یا شرکت‌های ثبت شده که مالک کلیه سهام حائز رأی عضو کنسرسیوم باشند و « مالک بودن » که در اینجا و در دو تعریف فوق بیان شده عبارت است از

مالکیت عین و منافع خواه مستقیماً خواه از طریق يك ياچند شرکت ثبت شده دیگر.
ق - « شخص » عبارت است از شخص طبیعی یا حقوقی و شامل شرکت تضامنی و تجارخانه و شرکت و جمعیت‌های ثبت نشده و شرکت ثبت شده می‌باشد .

ر - « مدت این قرارداد » و « مدت بقیه دوره این قرارداد » دارای معانی می‌باشد که در ماده ۴۹ این قرارداد تصریح شده است .

ش - « متر مکعب » عبارت است از يك متر مکعب درصفت درجه فارنهایت تحت فشار عادی جو .

ت - « تاریخ اجرا » عبارت از تاریخی است که در آن تاریخ این قرارداد طبق ماده ۵۱ آن بموقع اجرا درمی‌آید .

ث - مدتهای مصرح در این قرارداد بر حسب سالنمای شمسی احتساب خواهد شد .

« سال » عبارت است از سال تقویمی که از اول ژانویه شروع میشود و « دوره سه ماهه » عبارت از مدت هر سه ماهی است که از اول ژانویه یا اول آوریل یا اول ژوئیه یا اول اکتبر طبق تقویم گرگوری شروع میشود .

ماده ۲ - جزء الف - ناحیه عملیات مشمول و موضوع این قرارداد با رعایت مقررات ماده ۴۹ این قرارداد عبارت است از آنچه در ضمیمه (۱) پیوست این قرارداد تشریح شده است .

جزء ب - کلمه « میل » که در ضمیمه (۱) مورد استفاده قرار گرفته عبارت است از میل قانونی انگلیسی یا ۵۲۸۰ پا .

جزء ج - حقوق مربوطه شرکت ملی نفت ایران و شرکت نفت ایران در ناحیه عملیات فوق‌الذکر باید طوری تعدیل شود که با مقررات این قرارداد تطبیق نماید

و این موضوع در این قرارداد عمل شده است .

ماده ۳ - جزء الف - بمنظور اجرای این قرارداد و برای آنکه عملیات اکتشاف و تولید و تصفیه و حمل و نقل و سایر عملیات مشروح در ماده ۴ این قرارداد انجام گردد اعضای کنسرسیوم تریبی داده اند که شرکتهای عامل بر طبق قوانین کشور هلند تأسیس کردند و تعهد میکنند که این قرارداد را به امضای شرکتهای عامل برسانند. بمحض امضای این قرارداد هر یک از شرکتهای عامل مزبور در حکم طرف این قرارداد شناخته شده و اعضای کنسرسیوم بدینوسیله مجتمعاً و منفرداً انجام تعهدات مربوطه را که طبق این قرارداد بر عهده شرکتهای عامل میباشد تضمین مینمایند .

جزء ب - سازمان و اداره امور داخلی و حقوق و اختیارات و تعهدات شرکتهای عامل تابع مقررات این قرارداد خواهد بود .

جزء ج - سازمان و امور داخلی شرکتهای عامل طبق اساسنامه شرکتهای مزبور اداره خواهد شد .

شرکتهای عامل مطابق قوانین ایران در ایران ثبت رسیده اند و رونوشت های مصدق اساسنامه های آنها در تاریخ ثبت مزبور بدایره ثبت شرکتهای اداره ثبت اسناد تهران تسلیم شده است .

اساسنامه های مزبور بنظر نمایندگان ایران رسیده و قسمتهای مربوطه آن مورد موافقت آنها قرار گرفته است .

جزء د - هیئت مدیره هر شرکت از هفت نفر مدیر تشکیل خواهد شد و این تعداد را نمیتوان در هیچیک از دو هیئت مدیره بدون موافقت ایران افزایش داد . طبق تعهدی که اعضای کنسرسیوم در مقابل ایران مینمایند دو نفر از اعضای هیئت مدیره هر یک از شرکتهای طرف شرکت ملی نفت ایران تعیین خواهند شد .

جزء هـ - حق الزحمه حضور مدیران هریک از شرکتهای برای شرکت آنها در جلسات هیئت مدیره بمیزانی خواهد بود که در مواقع لازم باموافقت شرکت ملی نفت ایران و شرکت عامل مربوطه تعیین گردد و این وجوه بحساب هزینههای جاری شرکت مربوطه منظور خواهد گردید .

ماده ۴ - جزء الف - شرکتهای عامل در مدت این قرارداد کلیه حقوق و اختیارات را برای انجام وظایف زیر (در داخل ناحیه عملیات) از طرف ایران و شرکت ملی نفت ایران بشرح مندرج در این ماده دارا خواهند بود :

بند (۱) - شرکت اکتشاف و تولید حقوق و اختیارات لازمه را برای اجرای عملیات زیر خواهد داشت :

اکتشاف (از طریق زمین شناسی - ژئوفیزیکی و طرق دیگر بانضمام حفر چاه بمنظور تعیین شرایط زمین شناسی قشرهای تحتانی) و حفاری و تولید و استخراج و برداشت نفت خام و گاز طبیعی و گرداندن دستگاه های تقطیر میدان نفت و دستگاههای گوگرد گیری و بطور کلی عمل آوردن نفت و گاز تولیدی آن شرکت تا حدودیکه برای عملیات شرکت لازم است و انبار کردن نفت و گاز و مشتقات و مواد ساخته شده از آن و حمل و نقل و تحویل این مواد با جمیع وسایل بانضمام وسایل بارگیری کشتی .

بند (۲) - شرکت تصفیه حقوق و اختیارات لازم را برای اجرای عملیات زیر خواهد داشت :

تصفیه و عمل آوردن نفت خام و گاز طبیعی محصول شرکت اکتشاف و تولید تصفیه و تهیه مشتقات و محصولات دیگر با همین مواد یا بوسیله اختلاط آنها بامواد دیگر - انبارداری و بسته بندی و حمل و نقل و تحویل نفت خام و گاز طبیعی و مشتقات

و محصولات دیگر با جمیع وسایل بانضمام وسایل بارگیری کشتی .

جزء ب - هر يك از شرکت‌های عامل در مورد حفره‌ها و گودال‌ها و چاه‌ها و خندق‌ها و حفارها و سدها و فاضل آب‌ها و بحاری آب و دستگاه‌ها و مخازن و آبگیرها و انواع دیگر انبارها و تصفیه خانه‌ها و دستگاه‌های تقطیر میدان نفت و دستگاه‌های استخراج گازولین در سرچاه و کارخانجات گوگردگیری و سایر دستگاه‌های لازم برای تولید و تصفیه و عمل آوردن نفت خام و گاز طبیعی و خطوط لوله و تلمبه‌خانه‌ها و مراکز کوچک و بزرگ تولید نیرو و خطوط انتقال نیرو و تلگراف و تلفن و رادیو و وسایل مخابراتی و کارخانجات و انبارها و ساختمان‌های اداری و منازل و عمارات و بنادر و حوضچه‌ها و لنگرگاه‌ها و اسکله‌های کوچک و بزرگ و دستگاه‌های لای روبی و موج شکن‌ها و لوازم بارگیری انتهائی بالوله‌های زیردریائی و کشتی‌ها و وسایل نقل و انتقال و راه‌های آهن و راه‌ها و پل‌ها و پل‌های متحرك و سرویس‌های هوائی و فرودگاه‌ها و سایر لوازم نقلیه و گاراژها و آشپانه‌های هواپیما و کارگاه‌های تعمیر و کارگاه‌های ریخته‌گری و مراکز تعمیر و کلیه سرویس‌های فرعی که بنظر شرکت برای اجرای عملیات آن شرکت لازم بوده یا باین عملیات مرتبط میباشد حقوق و اختیارات لازم خواهد داشت که بعملیات حفر و گودکنی و چاه‌کنی و میله زدن و ساختن و ساختمان کردن و نصب و پی‌ریزی کردن و تهیه و گرداندن و نگهداری کردن و اداره کردن مبادرت نماید همچنین کلیه حقوق و اختیارات لازم را دارا خواهد بود تا بهر نوع عمل دیگر که برای ایفای وظایف شرکت لازم بوده یا بطور معقولی مرتبط باشد بپردازد .

ایجاد خطوط آهن و بنادر و سرویس‌های تلفن و تلگراف و بی‌سیم و تسهیلات مربوط به هوایمائی در ایران منوط بموافقت قبلی و کتبی ایران است و

ایران بدون دلیل موجه از موافقت مزبور خودداری و یا در اعلام این موافقت تأخیر نخواهد نمود.

جزء ج - همچنین شرکتهای عامل در موارد مربوط بوظایف خود حقوق و اختیاراتی را دارا خواهند بود که بتوانند در خارج ناحیه عملیات طبق مواد ۷ و ۸ و ۹ و ۳۶ این قرارداد عملیاتی انجام دهند.

جزء د - در طول مدت این قرارداد حقوق و اختیارات هر يك از شرکتهای عامل را که در این قرارداد تصریح شده نمیتوان فسخ نموده یا تغییر داد ولی مقررات این جزء تأثیری در مفاد جزء ج ماده ۴۱ نخواهد داشت.

جزء ه - هر يك از شرکتهای عامل از طرف ایران و شرکت ملی نفت ایران بطریق زیر و در حدودی که ذیلاً تعیین شده حقوق و اختیارات مشروح در جزءهای فوق این ماده را اعمال خواهد کرد.

بند (۱) - شرکتهای مزبور در اعمال این قبیل حقوق و اختیارات در قبال ایران و شرکت ملی نفت ایران مقید بتعهدات خود بمیزان مشروح در جزء (و) این ماده خواهند بود.

بند (۲) - اعمال حقوق و اختیارات مزبور از طرف شرکتهای عامل مقید بمنظارت ایران و شرکت ملی نفت ایران خواهد بود و در حدودی که در جزء (ز) این ماده تشریح گردیده است.

جزء و - تعهدات شرکتهای عامل نسبت بایران و شرکت ملی نفت ایران از اینقرار است:

بند (۱) - انطباق عملیات خود با روش خوب صنعت و تبعیت از اصول صحیح مهندسی در حفاظت ذخایر هیدروکربور و در اداره فنی میدانهای نفت و پالایشگاه

و در اقدامات مربوط به آماده کردن بطریقی که در عملیات مشابه متداول و معمول است (کلاً در ناحیه عملیات).

بند (۲) - انجام عملیات اکتشافی تا حدودیکه از لحاظ اقتصادی موجه باشد بمنظور اینکه ذخیره کافی بمقدار متناسب با میزان تولید نفت در ناحیه عملیات تأمین گردد.

بند (۳) - نگاهداری ارقام و اطلاعات کامل مربوط به جمیع عملیات فنی و نگاهداری حسابها بطریقی که وضع تمام عملیات شرکتها را عامل بطرز درست و واضح و دقیق نمایش داده شود.

شرکتها را عامل برای این منظور با مشورت شرکت ملی نفت ایران روش حسابداری مناسبی انتخاب نموده و در روش مزبور بر طبق تحولاتی که بعداً ممکن است پیش آید تجدید نظر خواهند کرد.

بند (۴) - استخدام حد اقل کارمندان خارجی و اطعینان از اینکه تا حدودیکه معقولا عملی باشد بیگانگان فقط برای تصدی مقاماتی استخدام شوند که شرکتها را عامل نتوانند ایرانیانی حائز معلومات و تجربه کافی برای احراز آن مقامات بیاورند.

بند (۵) - تهیه طرح و برنامه ها با مشورت شرکت ملی نفت ایران برای کارآموزی و تعلیم صنعتی و فنی و تشریک مساعی برای اجرای آن بمنظور اینکه ایرانیان با فرا گرفتن تعلیم لازم در کوتاهترین مدتی که عملاً ممکن باشد جایگزین کارمندان بیگانه بشوند و هر نوع فرصت ممکنه برای اینکه ایرانیان در این عملیات شرکتها را عامل شاغل مقامات مهم بشوند فراهم گردد.

بند (۶) - توجه دائم بحقوق و منافع ایران در جریان عملیات خود.

جزء ۲ - شرکتها را عامل تسهیلات مشروحه ذیل را برای ایران و شرکت

ملی نفت ایران فراهم خواهند آورد تا ایران و شرکت ملی نفت ایران بتوانند نظارت لازم در عملیات شرکت‌های عامل بکار برده و اطمینان حاصل کنند که شرکت‌های عامل تعهداتی را که طبق جزء (و) این ماده برعهده دارند انجام می‌دهند.

بند (۱) - در صورتیکه ایران و شرکت ملی نفت ایران حسابرسی عادی حساب‌های شرکت‌های عامل را که توسط حساب‌رسانی خارج از سازمان شرکت‌های عامل صورت گرفته باشد نپذیرند می‌توانند این حساب‌ها را بخرج خود وسیله بنگاه‌های بین‌المللی حسابرسی مستقل یا حساب‌رسان مستقل صلاحیتدار که در امور محاسباتی استخراج و تصفیه نفت آزموده باشند و از طرف ایران و شرکت ملی نفت ایران عمل کنند مورد رسیدگی مخصوص قرار دهند در چنین موردی شرکت ملی نفت ایران در ظرف ششماه پس از انقضای سالی که حساب آن از طرف حسابرسی خارج از سازمان شرکت‌های عامل بطور عادی رسیدگی شده کتباً تمایل خود را برای حسابرسی مخصوص بشرکت عامل مربوط اطلاع خواهد داد و تأمین خواهد کرد که این حسابرسی مخصوص هرچه زودتر انجام شود تا در تصفیه حساب نهائی شرکت‌های عامل نسبت با آنچه که مربوط بحسابرسی است تأخیر غیرموجهی حاصل نگردد.

بند (۲) - بتقاضای شرکت ملی نفت ایران و در ظرف مدت معقولی شرکت‌های عامل بخرج خود هر گونه اطلاعی را که شرکت ملی نفت ایران لازم بداند از قبیل رونوشت‌های دقیق طرح‌ها و نقشه‌ها و مقاطع و گزارش‌های مربوط به نقشه برداری و زمین‌شناسی و ژئوفیزیک و حفاری تولید و تصفیه و سایر امور مربوطه در ناحیه عملیات که جنبه قطعیت یافته بشرکت ملی نفت ایران تسلیم خواهند کرد.

بند (۳) - شرکت‌های عامل بر حسب تقاضای شرکت ملی نفت ایران در ظرف مدت معقولی جمیع اطلاعات علمی و فنی مهمی را که در نتیجه عملیات مشمول این قرارداد بدست آورده اند برای شرکت ملی نفت ایران ارسال خواهند نمود.

بند (۴) - شرکتهای عامل وسایلی فراهم خواهند کرد که متخصصین فنی منتخب از طرف شرکت ملی نفت ایران عملیات فنی آنها را در مواقع مناسبی بازرسی نمایند و کلیه اسناد و اطلاعات مربوطه بمسائل علمی وفنی و وسایل اندازه گیری و سنجش و آزمایش را در اختیار متخصصین مزبور خواهند گذاشت .

کلیه مخارجی که شرکتهای عامل بمنظور ایجاد تسهیلات فوق برای ایران و شرکت ملی نفت ایران انجام میدهند بحساب هزینه‌های جاری آنها منظور خواهد شد.
جزء ح - نظارتی که در جزء (ز) این ماده مقرر شده بشرط رعایت مقررات ذیل اعمال خواهد گردید :

بند (۱) - اعمال نظارت بصورتی نخواهد بود که مانع پیشرفت یا موجب بطؤ جریان عملیات شرکتهای عامل بشود و یا اثر سوء در این عملیات ببخشد .

بند (۲) - بجز در مواردی که بترتیب دیگر بین شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای عامل کتباً توافق شده باشد کلیه طرح‌ها ونقشه‌ها ومقاطع و گزارشها و جداول واطلاعات علمی وفنی وهر گونه اطلاعات مشابه مربوط بعملیات فنی شرکتهای عامل که مشمول این قرارداد است ازطرف ایران وشرکت ملی نفت ایران وشرکتهای عامل محرمانه تلقی خواهد شد . باین معنی که محتویات ومطالب آن نباید ازطرف ایران وشرکت ملی نفت ایران بدون رضایت شرکتهای عامل یا از طرف هریک از شرکتهای عامل بدون رضایت شرکت ملی نفت ایران افشا بشود منتها در دادن چنین رضایت بدون دلیل موجه امتناع یا تأخیر نباید بعمل آید .

جزء ط - شرکتهای عامل بشرط رعایت مقررات جزءهای (و) و (ز) این ماده حق تصدی و اداره کامل ومؤثر و تعیین نحوه کلیه عملیات خود را خواهند داشت .

جزء ی - نوع و حدود حقوق و اختیارات و تعهدات شرکتهای عامل بشرح مذکور فوق وهمچنین نوع و حدود نظارتیکه ازطرف ایران وشرکت ملی نفت ایران

باید اعمال شود صرفاً محدود خواهد بود آنچه که بطور وضوح در این ماده تشریح گردیده است.

ماده ۵ - جزء الف - ایران و شرکت ملی نفت ایران تعهد مینمایند که هیچیک از آنها و هیچ شخص دیگری بغیر از شرکتهای عامل در هیچ موقعی در تمام طول مدت این قرارداد به اجرای هیچیک از وظائف مصرحه در بندهای (۱) و (۲) جزء (الف) ماده چهارم این قرارداد در ناحیه عملیات مبادرت نخواهند کرد.

جزء ب - شرکت ملی نفت ایران با وجود مقررات جزء (الف) این ماده و بشرط رعایت مفاد جزء (ج) این ماده:

بند (۱) - در نواحی که شرکت اکتشاف و تولید عملیات اکتشاف و تهیه وسایل تولید را بمنظور صادرات مقرون بصره نداند ولی شرکت ملی نفت ایران عملیات مزبور را در چنین ناحیه‌ای از لحاظ تأمین نفت خام و گاز طبیعی مورد احتیاج برای تهیه محصولات نفتی مصرفی در داخل کشور مقرون بصلاح تشخیص دهد میتواند بعملیات اکتشاف و حفاری مبادرت کرده و نفت خام و گاز طبیعی برای تأمین مصرف داخلی محصولات نفتی خود را تولید نماید.

بند (۲) - همچنین در هر محلی در ناحیه عملیات میتواند وسایل اضافی برای تصفیه و عمل آوردن و انبار کردن و بسته‌بندی و حمل و نقل نفت خام و گاز طبیعی و مشتقات نفتی و محصولات بوسیله لوله ایجاد نموده و باین منظور بکار برد ولی اینگونه وسائل نباید در داخل تأسیساتی که شرکتهای عامل در آن عمل میکنند ایجاد شود و نصب و استفاده این وسائل اضافی تا حدی که مربوط به نفت خام یا گاز طبیعی تولیدی شرکت اکتشاف و تولید یا تولیدی شرکت ملی نفت ایران در داخل ناحیه عملیات طبق مفاد بند (۱) این جزء باشد محدود بتأمین احتیاجات شرکت ملی نفت ایران برای

مصرف داخلی محصولات نفتی در ایران خواهد بود ولی تأسیسات اضافی مزبور بنحوی نصب و بکار برده خواهد شد که بهیچوجه ممانعت یا مزاحمت نامعقولی در اجرای وظایف هیچیک از شرکت‌های عامل ایجاد ننماید.

جزء ج - شرکت ملی نفت ایران میتواند برای اجرای مقررات جزء (ب) این ماده باشد. شرکت عامل مربوطه مشاوره نماید تا موافقت مرضی الطرفینی حاصل گردد که بموجب آن شرکت عامل برای شرکت ملی نفت ایران و بهزینه شرکت مزبور هر قسمت از عملیات مذکور در بند (۱) جزء (ب) و هر قسمت از عملیات مذکور در بند (۲) جزء (ب) را تا حدودی که مربوط به نفت تولید شده در ناحیه عملیات باشد انجام دهد.

ماده ۶ - جزء الف - شرکت‌های عامل در طول مدت این قرارداد و ضمن جریان عملیات خود حق خواهند داشت برای هر مدتی که لازم بدانند بدون هیچگونه قید و شرطی از تأسیسات ثابت (که در تاریخ اجرای قرارداد در ناحیه عملیات وجود دارد) مربوط با کشف و تولید و حمل و نقل و تصفیه و بارگیری نفت خام و گاز طبیعی و محصولات نفتی استفاده نموده یا آنها را در داخل ناحیه عملیات از نقطه‌ای بنقطه دیگر انتقال دهند. انتقال هر یک از تأسیسات ثابت فوق‌الذکر از یک شرکت عامل بشرکت عامل دیگر احتیاج بموافقت کتبی و قبلی شرکت ملی نفت ایران دارد ولی شرکت مزبور بدون دلیل موجه از آن موافقت خود داری و یا در اعلام آن تأخیر نخواهد نمود.

جزء ب - هرگاه شرکت‌های عامل برای انجام عملیات خود تأسیسات ثابت جدید یا اضافی یا تعویضی را لازم یا مناسب تشخیص دهند بنصب یا بنای آن مبادرت خواهند نمود.

چنین تأسیسات ثابت جدید یا اضافی یا تعویضی به ملکیت شرکت ملی نفت ایران در میآید ولی شرکت عاملی که آن تأسیسات را ایجاد یا نصب نموده بدون هیچگونه قید و شرطی حق خواهد داشت که در طول مدت این قرارداد در ضمن اجرای عملیات خود مادام که احتیاج داشته باشد از تأسیسات مزبور در داخل ناحیه عملیات استفاده نموده یا آنها را از نقطه‌ای بنقطه دیگر انتقال دهد.

جزء ج- بند (۱) - شرکت ملی نفت ایران در تاریخ اجرا کلیه اقلام ذیل را که مربوط بعملیات پیش‌بینی شده در این قرارداد است و در آن تاریخ در ناحیه عملیات وجود دارد بشرکتهای عامل تحویل خواهد داد یعنی کلیه موجودیهای انبارها و مصالح و کلیه ماشینها و دستگاههای متحرك و کلیه وسائل حمل و نقل موتوری و کلیه افزارها و دستگاههای حفاری و فقط اقلام مربوط به پخش داخلی یا آنچه که در انبارهای پخش داخلی موجود است همچنین اقلامی که با موافقت شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای عامل برای عملیات شرکت ملی نفت ایران نزد شرکت اخیرالذکر نگهداری میشود مستثنی خواهد بود.

بند (۲) - شرکتهای عامل در مواقعی که لازم بدانند برای تهیه موجودیهای جدید یا اضافی انبارها و مصالح و ماشینها و دستگاههای متحرك و وسایل حمل و نقل موتوری و افزارها و دستگاههای حفاری اقدام خواهند کرد.

جزء ۵ - نظر بتعهداتی که اعضای کنسرسیوم پذیرفته‌اند و چون از این تعهدات ایران بهره‌مند میشود ایران و شرکت ملی نفت ایران اجازه خواهند داد که شرکتهای عامل بدون اینکه هیچگونه هزینه‌ای بنفع ایران یا شرکت ملی نفت ایران منظور شود از تأسیسات ثابت مذکور در جزء (الف) این ماده استفاده نموده و اقلامی را که در بند (۱) جزء (ج) این ماده تشریح شده از شرکت ملی نفت ایران تحویل

بگیرند و شرکتهای عامل مجاز خواهند بود وجوهی را که در بند (۱) و (۲) این جزء ذیلا مذکور است جزء هزینههای جاری خود منظور دارند.

بند (۱) - در ظرف ده سال اول عملیات مقرر در این قرارداد سالیانه مبلغ دو میلیون و ششصد هزار (۲۶۰۰۰۰۰) لیره استرلینگ در مورد شرکت اکتشاف و تولید و چهار میلیون و یکصد هزار (۴۱۰۰۰۰۰) لیره استرلینگ در مورد شرکت تصفیه نسبت بتأسیسات مذکور در جزء (الف) این ماده از بابت هزینه استهلاک تأسیسات ثابت جزو هزینههای جاری شرکتهای مزبور منظور خواهد شد. شرکتهای عامل مبالغ وصولی بابت هزینه استهلاک تأسیسات ثابت را بهر نحوی که مقتضی بدانند مصرف خواهند کرد.

بند (۲) - شق (۱) - بهای دفتری اجناس انبار و مصالح (بها در تاریخ وصول این اجناس به انبار) مذکور در بند (۱) جزء (ج) این ماده که توسط یکی از شرکتهای عامل بمصرف میرسد بر حسب نوع مصرف بحساب هزینههای جاری یا هزینههای دیگر یا هزینه سرمایهای شرکت عامل مصرف کننده منظور خواهد شد. بهای اولیه هر ماشین و دستگاه متحرك و وسیله حمل و نقل موتوری و افزار و وسایل حفاری (با منظور داشتن استهلاک برای مدتهای قبل از تاریخ اجرا که طبق اصول صحیح حسابداری و مهندسی با تخمین عمر قابل استفاده این افزارها و ماشین آلات احتساب شود) با توجه بقسمتی از عمر قابل استفاده برآورد شده که پس از تاریخ اجرا باقی است (برآورد بطریقی که فوقاً ذکر شد) مستهلك خواهد گردید و شرکت عامل مصرف کننده مبلغ استهلاك را بنحو مقتضی بحساب هزینههای جاری و یا هزینههای دیگر یا هزینه سرمایهای خود بر حسب مورد منظور خواهد نمود. ولی هرگاه اجناس انبارها و مصالح ماشینها و دستگاههای متحرك و وسائل حمل و نقل موتوری

بمصرف عملیات غیر صنعتی (مشروح در ماده ۱۷ این قرارداد) که توسط شرکت ملی نفت ایران اجرا میشود برسد شرکت عامل مربوطه بهای دفتری مزبور اجناس انبار و مصالح مصرف شده یا سهم متناسبی از استهلاك ماشینها و دستگاههای متحرك و وسائل حمل و نقل موتوری را که بر اساس فوق الذکر احتساب شده میتواند از دیونی که بابت هزینه های عملیات غیر صنعتی بشرکت ملی نفت ایران دارد کسر گذارد کلیه وجوهی که طبق مقررات فوق جزو هزینه سرمایه ای یکی از شرکت های عامل محسوب میشود از جمیع جهات طبق مفاد جزء (ه) این ماده در حکم بهای تأسیسات ثابت جدید یا اضافی یا تعویضی تلقی خواهد گردید و در آمدی که از منظور نمودن این قبیل هزینه ها طبق مقررات این بند ضمن هزینه های جاری یا هزینه های دیگر یا هزینه سرمایه ای بدست می آید در اختیار شرکت های عامل خواهد بود که هر طور صلاح بدانند بمصرف برسانند.

شق (۲) - نسبت ببهای هر نوع اجناس و مصالح جدید یا اضافی طبق مقررات شق (۱) این بند مربوط ببهای دفتری اجناس و مصالح و نسبت ببهای هر نوع ماشین و دستگاه متحرك و سیله حمل و نقل موتوری و افزار و وسائل حفاری جدید یا اضافی طبق مقررات همان شق (۱) مربوط بروش استهلاك این قبیل وسائل رفتار خواهد شد.

جزء ه - بند (۱) - شرکتهای عامل سرمایه ساختمان و نصب کلیه تأسیسات جدید و اضافی و تعویضی موضوع جزء « ب » این ماده را بدون منظور نمودن سود تأمین خواهد کرد و شرکت ملی نفت ایران قیمت هریک از این تأسیسات را بشرکت عامل بنا کننده یا نصب کننده مدیون خواهد بود . هر دینی که بدین ترتیب ایجاد شود با قسط متساوی سالیانه در ظرف مدت ده سال از تاریخ شروع استفاده از تأسیساتی که دین مزبور از آن ناشی شده یا باموافقت شرکت ملی نفت ایران در مدت کمتری

قابل پرداخت خواهد بود .

شرکت عاملی که چنین تأسیساتی را نصب یا بنا نموده تا مدت ده سال یا مدت کمتری که مورد موافقت قرار گیرد (باقتضای مورد) همه ساله مبلغی بعنوان هزینه استهلاک تأسیسات ثابت بحساب بستانکار شرکت ملی نفت ایران منظور مینماید . مبلغ مزبور در مورد مدت ده ساله معادل یک دهم بهای تأسیسات و در مورد مدت کوتاه تر مساوی خواهد بود بابهای تأسیسات تقسیم بر تعداد سالهائی که مورد موافقت شده است بطوریکه در انقضای مدت مورد نظر کلیه بدهی تصفیه خواهد گردید .

بند (۲) - در ازای مبلغی که بموجب بند (۱) این جزء به بستانکار حساب ایران منظور میشود ایران و شرکت ملی نفت ایران شرکت های عامل اجازه خواهند داد که پس از خاتمه مدتی که این مبلغ به بستانکار حساب گذاشته میشود تأسیسات جدید یا اضافی یا تعویضی مزبور را برای تمام مدت قرارداد یا برای هر مدتی که شرکت های عامل لازم داشته باشند بدون اینکه هیچگونه هزینه ای بنفع ایران یا شرکت ملی نفت ایران منظور شود مورد استفاده قرار دهند .

شرکت های عامل اجازه خواهند داشت وجوهی را که باید طبق بند (۱) مذکور از بابت هزینه استهلاک تأسیسات ثابت بپردازند بحساب هزینه های جاری خود منظور نمایند .

ماده ۷ - جزء الف - شرکت های عامل در ناحیه عملیات خود حق استفاده مانع

للمغیر را از اراضی مشروحه زیر بدون هیچ پرداختی خواهند داشت :

بند (۱) - تمام اراضی که شرکت ملی نفت ایران یا شرکت نفت ایران برای عملیات خود غیر از آنچه مربوط به پخش داخلی است فعلاً از آن استفاده میکند یا حق استفاده از آنرا دارد جز حق معبر برای لوله نفت از میدان نفت شاه تا پالایشگاه

کرمانشاه و زمینهای که مراکز تلمبه‌زنی و انبارهای نهائی خط لوله مزبور در آن واقع است و

بند (۲) - هر قسمت از اراضی متعلق بایران که شرکت‌های عامل برای عملیات مقرر در این قرارداد در حدود معقول احتیاج با استفاده از آن داشته باشند مشروط بر اینکه استفاده از این اراضی با اجازه کتبی و قبلی ایران باشد درخواست مربوط باین استفاده از مجرای شرکت ملی نفت ایران بعمل خواهد آمد و ایران بدون دلیل موجه از موافقت با آن درخواست خودداری و در اعلام موافقت تأخیر نخواهد کرد در مورد زمینهای که ایران یا دیگران در تاریخ تقاضا از آن استفاده نمیکنند اجازه استفاده مجاناً داده خواهد شد ولی نسبت بزمینهای مورد استفاده ایران یا دیگران مال الاجاره‌ای از آن بابت از طرف شرکت عامل مربوطه بشرکت ملی نفت ایران قابل پرداخت خواهد بود مانند اینکه شرکت ملی نفت ایران آن زمین را بر طبق جزء (ب) این ماده اجاره کرده باشد و علیهذا تمام مقررات مندرج در آن جزء مجری خواهد بود.

جزء ب - بند (۱) - هرگاه شرکت‌های عامل در ضمن عملیات خود که بر طبق مقررات این قرارداد انجام میدهند در حدود معقول احتیاج به اراضی دیگری در ناحیه عملیات داشته باشند بموجب درخواستی که شرکت‌های عامل یا هر کدام آنها از شرکت ملی نفت خواهند کرد اراضی مزبور بدون تأخیر غیر معقول خریداری یا اجاره (هر کدام که شرکت عامل مربوطه آنرا با توجه باوضاع بیشتر مقرون بصرفه تشخیص دهد) خواهد شد عمل خرید یا اجاره مزبور را شرکت ملی نفت ایران بنام خود ولی برای استفاده شرکت عامل مربوطه انجام خواهد داد. قیمت خرید یا اجاره بها مبلغ منصفانه‌ای خواهد بود که فقط بر اساس استفاده‌ای که در آن موقع از زمین بعمل می‌آید احتساب شده و از قیمت یا اجاره بهای جاری اراضی مشابهی که در همان ناحیه

واقع باشد بیشتر نخواهد شد .

بند (۲) - هر گاه اراضی در مقابل وجه نقدی که بجاخریداری یا اجاره شود مبلغ مزبور از طرف شرکت عامل مربوطه بشرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد شد و این مبلغ دین شرکت ملی نفت ایران بشرکت عامل مربوطه خواهد بود که با قسط متساوی در مدت بیست سال پس از تحصیل زمین یا ظرف مدتیکه از عمر قرارداد باقی مانده (هر کدام کمتر باشد) قابل پرداخت خواهد بود . شرکت عامل برای هر سال ظرف مدت بیست سال مزبور و یا ظرف مدت کوتاه تر (هر کدام مورد داشته باشد) مبلغی بعنوان استهلاك بهای زمین به بستانکار حساب شرکت ملی نفت ایران خواهد گذاشت این مبلغ در مورد مدت بیست ساله عبارت از يك بیستم مبلغ کلی و در مورد مدت کوتاهتر معادل خارج قسمت آن مبلغ تقسیم بر عده سالهای آن دوره کوتاهتر خواهد بود تا دین مزبور در انتهای مدت مقرر مستهلك شده باشد .

بند (۳) - هر گاه اراضی در مقابل مال الاجاره اقساطی اجاره شده باشد شرکت عامل مربوطه در مدتی که از عمر این قرارداد باقی مانده و یا در مدت اجاره (هر کدام کوتاهتر باشد) مال الاجاره را در سر رسید هر قسط بشرکت ملی نفت خواهد پرداخت که بموجب تأدیه نماید .

بند (۴) - در مقابل منظور داشتن هزینه استهلاك بهای زمین یا پرداخت اجاره بها بشرح مذکور (هر کدام مورد داشته باشد) شرکت عامل مربوطه در مدتی که از عمر قرارداد باقی مانده حق استفاده مانع للغير از زمین هائی که بر طبق این جزء تحصیل شده بدون پرداخت هیچ مبلغ دیگری خواهد داشت . هزینه استهلاك بهای زمین یا مال الاجاره مزبور جزو مخارج عملیات شرکت عامل مربوطه منظور خواهد شد .

جزء ج - هر گاه شرکت های عامل یا هر يك از آنها بمنظور انجام عملیات مقرر

در این قرارداد در حدود معقول حقی کمتر از حق استفاده مانع للغير از زمین خواه نسبت بعین خواه نسبت بمنافع آن و خواه در داخل ناحیه عملیات یا خارج از آن لازم داشته باشند (که این موارد شامل حقوقی از قبیل حقوق ارتفاقی و حق عبور و مرور و حق احداث و کشیدن راه و راه آهن و لوله و خطوط لوله و مجرای فاضل آب و زه کشی و سیم کشی و کابل کشی و خطوط و نظایر آن از روی زمین یا زیر زمین خواهد بود بدون اینکه منحصر به آن باشد) مراتب را کتباً بشرکت ملی نفت ایران اطلاع خواهند داد شرکت ملی نفت ایران باید در آن صورت چنین حقوقی را فوراً بنام خود ولی بمنظور استفاده شرکت عامل مربوطه برای مدتی که از عمر قرارداد باقی مانده بقیمت یا مال الاجاره ای که با توجه بخصوصیات زمین و کیفیت حقی که مورد احتیاج است عادلانه باشد تحصیل نماید.

هرگاه حقوق مزبور در مقابل مبلغی که یکجا پرداخت میشود تحصیل گردد مورد مشمول بند (۲) جزء (ب) این ماده خواهد بود و چنانچه حقوقی که تحصیل میشود در مقابل مال الاجاره اقساطی باشد مورد مشمول مفاد بند (۳) جزء (ب) این ماده خواهد بود. در هر دو صورت هزینه استهلاک بهای زمین یا مال الاجاره اقساطی جزو مخارج عملیات شرکت عامل مربوطه منظور خواهد شد و هیچ خرج دیگری بشرکت عامل از بابت تحصیل یا اعمال حق مزبور تعلق نخواهد گرفت.

جزء ۵ - هرگونه تقلیلی که بموجب ماده ۴۹ این قرارداد در ناحیه عملیات داده شود در حق شرکت های عامل باینکه در مورد زمین هایی که از آن صرف نظر شده است بدون هیچ پرداخت دیگری بشرکت ملی نفت (باستثنای جوهی که باید بشرکت ملی نفت ایران برای پرداخت بمالك یا مستأجر هر کدام که مورد داشته باشد تأدیه شود) حقوقی را که در جزء (ج) این ماده ذکر شده اعمال نمایند تغییری

نخواهد داد .

ماده ۸- جزء الف - شرکتهای عامل میتوانند برای عملیات خود که بر طبق این قرارداد معین است مجازاً ولی بشرط رعایت حقوق موجود اشخاصیکه طرف این قرارداد نیستند و همچنین بشرط پرداخت هر مبلغی که پرداخت آن معمول باشد از هر آبی که روی زمین یا زیر زمین یا در حال عبور از زمینهای مشروح ذیل پیدا کنند استفاده نمایند :

بند (۱) - زمینهایی که مورد استفاده آنها است .

بند (۲) - زمینهای متعلق بایران که در تاریخ مربوطه مورد استفاده ایران یا دیگران نباشد بشرط موافقت ایران که در ابراز آن امتناع یا تأخیری بدون دلیل موجه نخواهد شد .

جزء ب بند (۱) - اگر شرکتهای عامل برای انجام عملیات خود که در این قرارداد مصرح است در حدود معقول احتیاج بحقوق دیگری نسبت به آب چه در داخل چه در خارج ناحیه عملیات پیدا کنند شرکتهای عامل یا هر يك از آنها از شرکت ملی نفت ایران درخواست خرید یا اجاره حق مزبور را (هر کدام که بتشخیص شرکت عامل مربوطه بیشتر مقرون بصرفه باشد) خواهد نمود شرکت ملی نفت ایران بدون تأخیر غیر معقول حق مزبور را بنام خود ولی برای استفاده شرکت عامل مزبور طبق مقررات این قرارداد برای بقیه مدت قرارداد خریداری یا اجاره خواهد نمود . در صورتیکه انجام درخواست مزبور صدمه قابل ملاحظه ای بآبیاری یا حمل و نقل آبی وارد آورد یا موجب محرومیت زمینهای زراعتی یا مساکن یا محل آبخوری حیوانات اهلی از مقداری آب که در حدود متعارف لازم است بشود شرکت ملی نفت مجبور بموافقت با این تقاضا نخواهد بود .

بهای خرید یا اجاره بهای حقوقی که به دین نحو تحصیل میشود باید عادلانه بوده و از قیمت بازار یا اجاره بهای اینگونه حقوق در آن محل تجاوز ننماید.

بند (۲) - هر گاه حقوق مورد بحث در ازای مبلغی که یکجا پرداخت میشود تحصیل شود مورد مشمول بند (۲) جزء (ب) ماده ۷ این قرارداد خواهد بود و اگر حقوق مزبور در ازای مال الاجاره اقساطی تحصیل شود مورد مشمول بند (۳) جزء نامبرده خواهد بود در هر يك از این دو صورت هزینه استهلاک بهای زمین یا مال الاجاره اقساطی بحساب هزینه های جاری شرکت عامل مربوطه برده خواهد شد و هیچگونه پرداخت دیگری از بابت داشتن حقوق مزبور یا اعمال آن در مدت این قرارداد بعهدہ شرکت عامل مربوطه نخواهد بود.

ماده ۹ - بمنظور اجرای عملیات مشروحہ در این قرارداد شرکتهای عامل یا هر يك از آنها میتوانند با رعایت حقوق موجود اشخاصیکه طرف این قرارداد نیستند از زمینهایی که از آن استفاده مینمایند یا از اراضی دیگر واقع در ناحیه عملیات که متعلق بایران باشد ولی مورد استفاده ایران یا دیگران نباشد و شرکتهای عامل نیز در آن تاریخ از آن استفاده نکنند انواع خاک و شن و آهک و سنگ و گچ و سایر مصالح ساختمانی را مجاناً بکار برند مشروط بر اینکه خسارات وارده باشخاص ثالث را که در نتیجه چنین برداشت یا استفاده ممکن است متضرر بشوند بمیزان عادلانه ای جبران نمایند.

هر نوع پرداخت از بابت خسارت مزبور جزو هزینه های جاری شرکت عامل مربوطه منظور خواهد شد.

ماده ۱۰ جزء الف - شرکت اکتشاف و تولید حق دارد که برای انجام عملیات خود نفت خامی را که تولید کرده یا هر گونه محصولات نفتی را که خود آن شرکت

یا شرکت تصفیه بسازد مصرف کند .

جزء ب - شرکت تصفیه حق دارد که برای انجام عملیات خود هر گونه محصولات نفتی را که خود آن شرکت یا شرکت اکتشاف و تولید بسازد مصرف کند .

جزء ج - شرکت اکتشاف و تولید در مقابل هر مقدار محصولات نفتی که شرکت تصفیه بسازد و شرکت سابق الذکر بموجب جزء (الف) این ماده مصرف کند حد متوسط واقعی قیمت اعلان شده نفت خامی را که تحویل یالایشگاه شده و بمصرف ساختن محصولات نفتی رسیده باضافه هزینه ای که شرکت تصفیه برای تصفیه محصولات مزبور متحمل شده بشرکت تصفیه خواهد پرداخت شرکت تصفیه بهای هر نوع محصولی بغیر از نفت خام و گاز طبیعی را که شرکت اکتشاف و تولید بسازد و شرکت تصفیه مصرف کند بنرخه که مورد توافق هر دو شرکت قرار گرفته و شرکت ملی نفت ایران هم موافقت خود را با آن کتباً اعلام نموده باشد بشرکت اکتشاف و تولید خواهد پرداخت . شرکت ملی نفت ایران نباید بدون دلیل موجه از اظهار موافقت مزبور خودداری و یا در اعلام موافقت خود تأخیر کند .

جزء د - پرداختهائی که هر شرکت عامل بشرکت عامل دیگر بموجب مقررات این ماده میکند جزو هزینه عملیات شرکت پرداخت کنند محسوب و بستافکار حساب هزینه عملیات شرکت دریافت کننده منظور خواهد شد .

جزء ه - شرکت اکتشاف و تولید بابت نفت خام و هریک از دوشرکتهای عامل بابت محصولات نفتی که طبق مقررات این ماده مصرف میکند از هر گونه تعهد پرداختی از طرف شرکت عامل مربوطه بایران یا بشرکت ملی نفت ایران بابت آن نفت خام و یا محصولات نفتی آزاد خواهند بود .

ماده ۱۱ جزء الف - شرکت اکتشاف و تولید میتواند از گاز طبیعی که

تولید مینماید تا حدی که برای عملیات خود احتیاج دارد بدون پرداخت وجهی
بشرکت ملی نفت ایران برداشت کرده و بمصرف برساند.

جزء ب- بند (۱) - شرکت اکتشاف و تولید میتواند در محل تصفیه خانه گازی
را که شرکت تصفیه برای مصرف سوخت در عملیاتش احتیاج دارد بشرکت تصفیه
تحویل دهد.

بند (۲) - شرکت تصفیه برای هر هزار متر مکعب گازی که بموجب این جزء
بآن شرکت تحویل میشود مبلغی معادل با پنج درصد حد متوسط واقعی قیمت اعلان
شده (بنرخ روز تحویل گاز) مربوط بیک متر مکعب نفت خام نوع آغاجاری بوزن
مخصوص ۳۷ الی ۳۷/۹ درجه - ای - پی - آی - فوب بندر معشور بشرکت ملی نفت
ایران پرداخت خواهد نمود و باضافه بشرکت اکتشاف و تولید نیز مبالغ زیر را
پرداخت خواهد کرد:

شق (۱) - چنانکه گاز طبیعی در نتیجه استخراج نفت خام بدست آید هزینه
تحویل گاز از دستگاه جدا کننده گاز از نفت در میدان نفت تا تصفیه خانه.

شق (۲) - چنانچه گاز طبیعی از میدانی بدست آید که محصول عمده آن گاز
طبیعی است هزینه تولید و هزینه تحویل گاز طبیعی بتصفیه خانه.

جزء ج - چنانچه در سالی شرکت تصفیه گاز طبیعی بر اساس جزء (ب) این
ماده تحویل گیرد و در همان سال فروش صادراتی گاز طبیعی در منطقه خلیج فارس
بمقدار قابل مقایسه ای انجام شده باشد و اگر در آن سال بفرض آنکه شرکتهای
بازرگانی هم صادر کننده چنین گازی میبودند در آمد کلی که عاید ایران و شرکت
ملی نفت ایران میگردد بر اساس نرخ هر هزار متر مکعب از میزان پرداختی که
طبق بند (ب) این ماده بشرکت ملی نفت ایران تعلق میگیرد بیشتر بود در آن صورت

شرکت ملی نفت ایران میتواند بوسیله اخطار از شرکت تصفیه تقاضا نماید که پرداختهای خود را بشرکت ملی نفت ایران بابت گاز طبیعی که در آن سال تحویل تصفیه‌خانه شده است برای اینکه بآن نرخ بالاتر برسد افزایش دهد چنانچه شرکت تصفیه نخواهد با آن تقاضا موافقت کند ملزم به چنین موافقتی نخواهد بود منتها در آن صورت مادام که شرکت تصفیه با شرکت ملی نفت ایران موافقتی راجع به پرداخت قیمت گاز طبیعی ننموده از گاز طبیعی تولیدی شرکت اکتشاف و تولید بمنظور مصرف در عملیانش استفاده نخواهد نمود.

جزء ۵ - پرداختهائی که شرکت تصفیه بموجب جزء (ب) این ماده بشرکت ملی نفت ایران خواهد نمود بقرار زیر خواهد بود :

بند (۱) - شرکت تصفیه در ظرف پانزده روز پس از انتهای هر ربع سال از روی آخرین اطلاعات موجود بر آوردی از مبالغی که طبق جزء مزبور بابت گاز طبیعی تحویلی از اول آنسال تا انتهای آن ربع سال بشرکت ملی نفت ایران تعلق میگیرد تنظیم خواهد نمود و از این بر آورد مبالغی را که در آن سال بابت دوره‌های سه ماهه قبلی پرداخته کسر نموده و بقیه را بشرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد نمود.

بند (۲) - در ظرف سه ماه پس از انقضای هر سال شرکت تصفیه تمام مبالغی را که بابت گاز طبیعی تحویلی در ظرف آن سال بموجب جزء مزبور بشرکت ملی نفت ایران تعلق میگیرد احتساب خواهد نمود چنانچه در نتیجه محاسبه معلوم گردد که شرکت تصفیه مبالغ زیاده‌تری بشرکت ملی نفت ایران بدهکار بوده است اضافه را فوراً پرداخت خواهد نمود. چنانچه در نتیجه چنین محاسبه‌ای معلوم گردد که شرکت ملی نفت ایران مبالغی بشرکت تصفیه بدهکار است آن مبلغ بحسابهای بعدی منتقل گشته و بعنوان پرداخت علی الحساب بابت پرداخت های سال جاری که شرکت تصفیه باید

از این بابت بشرکت ملی نفت ایران بنماید منظور خواهد شد. چنانچه در آن سال پرداختی تعلق نگیرد شرکت ملی نفت ایران مبلغ مزبور را بشرکت تصفیه پرداخت خواهد کرد.

جزء ه - پرداختهائی که شرکت تصفیه بموجب جزء (ب) این ماده مینماید بحساب هزینه عملیات آن شرکت منظور خواهد شد.

ماده ۱۲ - شرکت اکتشاف و تولید حق خواهد داشت با رعایت شرایط و مقرراتی که کتباً بین شرکت ملی نفت ایران و اعضای کنسرسیوم توافق شود نفت تقطیر شده و تفاله آن و یا هر دو را از دستگاههای تقطیر میدان نفت بمیزانی که شرکت تصفیه تقاضا کند بمخازن نفتی زیرزمینی برگرداند.

ماده ۱۳ - جزء الف - شرکت های عامل ذیحق بدریافت حق العمل های زیر خواهند بود :

بند (۱) - شرکت استخراج و تولید.

يك شلینگك برای هر متر مکعب نفت خامی که طبق شرایط زیر تحویل مینماید.

بند (۲) - شرکت تصفیه.

يك شلینگك برای هر متر مکعب نفت خامی که طبق شرایط زیر تصفیه مینماید.

جزء ب - هزینه های هر شرکت عامل که طبق مواد این قرارداد بآن شرکت مسترد میشود بایستی بر اساس اصول حسابداری معمول که بطور یکنواخت رعایت خواهد شد احتساب شود.

هزینه های مزبور شامل کلیه هزینه های مربوطه آن شرکت منجمله قسمت صحیحی از هزینه های اداری و هزینه های عمومی و تأسیسی و استهلاک تأسیسات ثابت و استهلاک بهای اراضی مال الاجاره ها و استهلاک تأسیسات ثابت عملیات غیر صنعتی و

استهلاك ماشین آلات و دستگاههای متحرك و وسایل نقلیه موتوری و دستگاههای حفاری و افزار میباشد ولی اقلام مذکور عمومیت اصل فوق را محدود نمینماید .

جزء ج - هر يك از شرکتهای بازرگانی حق العمل تولید نفت خامی را که تحویل گرفته و یا حق العمل نفت خامی را که بحساب آن شرکت تصفیه شده بشرکت عامل مربوطه پرداخت خواهد نمود . شرکتهای بازرگانی آن قسمت از هزینههای جاری هر يك از شرکتهای عامل را که باید بآن شرکت مسترد شود پرداخت خواهند نمود - آن مقدار از هزینههای مزبور که باید از طرف هر يك از شرکتهای بازرگانی مسترد شود بوسیله توافق بین شرکتهای بازرگانی تعیین خواهد شد .

جزء د - در هر موقع که شرکتهای عامل برای انجام عملیات احتیاج بسرمایه کار و یا برای ایجاد تأسیسات و وسائل کار احتیاج بوجهی پیدا کنند و طرز تهیه آن وجوه بصورت دیگری در این قرارداد پیش بینی نشده باشد شرکتهای بازرگانی وجوه لازم را بدون بهره در اختیار هر يك از شرکتهای عامل قرار خواهند داد . شرکتهای بازرگانی بین خود توافق خواهند نمود که هر يك چه مقدار از این وجوه را تهیه خواهد نمود .

ماده ۱۴ - جزء الف - شرکت اکتشاف و تولید هر نوع محصول نفتی یا مشتقات آن را که معمولاً میسازد و برای عملیات شرکتهای عامل لازم نباشد و شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی ایران لازم داشته باشد بشرکت مزبور تحویل خواهد داد . همچنین شرکت اکتشاف و تولید هر مقدار نفت خامی را که شرکت تصفیه در هر موقع بمنظور تهیه محصولات و مشتقات نفتی مورد احتیاج شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی در ایران تقاضا نماید بتقاضای شرکت تصفیه و بحساب شرکت ملی نفت ایران بیالایشگاه تحویل خواهد داد نفت خامی که بدین ترتیب بیالایشگاه

بحساب شرکت ملی نفت ایران تحویل میشود بمقداری خواهد بود که جبران نفت خام و محصولات نفتی را که در ضمن تهیه محصولات نفتی بحساب شرکت ملی نفت ایران بمصرف میرسد یا سوخته میشود و یا از بین میرود بنماید .

جزء ب - شرکت تصفیه نفت خامی را که بموجب جزء (الف) این ماده تحویل میگردد تصفیه خواهد نمود و هر مقدار محصولات و مشتقات نفتی که شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی لازم داشته باشد و از نوع و مشخصاتی باشد که معمولاً در پالایشگاه ساخته میشود بشرکت ملی نفت ایران تحویل خواهد داد .

جزء ج - شرکت ملی نفت ایران پانزده روز پس از تاریخ اجرای قرار داد برآورد احتیاجات سال ۱۹۵۵ خود را برای هر دوره سه ماهه تا انتهای سال مزبور و برای هر نوع ماده نفتی بشرکتهای عامل اطلاع خواهد داد .

در سال ۱۹۵۵ و در سالهای بعد تا خاتمه قرارداد شرکت ملی نفت ایران دراول ژوئیه هر سال و یا زودتر میزان احتیاجات سال بعد خود را برای هر دوره سه ماهه و برای هر نوع ماده نفتی بشرکتهای عامل اطلاع خواهد داد .

جزء د - طرز محاسبه مقدار نفت خامی که در هر دوره بحساب شرکت ملی نفت ایران بموجب مقررات فوق این ماده تحویل میشود طبق توافق کتبی خواهد بود که مواقع لازم بین شرکت ملی نفت ایران و شرکتهای عامل بعمل خواهد آمد .

جزء ه - شرکت ملی نفت ایران بابت مقدار نفت خامی که طبق جزء (د) این ماده تعیین میشود وجوه زیر را پرداخت خواهد نمود :

بند (۱) - شرکت اکتشاف و تولید حق العمل شرکت مزبور طبق ماده ۱۳ این قرارداد و قسمت صحیحی از کلیه هزینههای جاری شرکت مزبور .

بند (۲) - شرکت تصفیه حق العمل شرکت مزبور طبق ماده ۱۳ مذکور و قسمت

صحیحی از کلیه هزینه‌های جاری شرکت مزبور .

ماده ۱۵- جزء الف - شرکت اکتشاف و تولید از گاز طبیعی که تولید مینماید تا حدی که پس از وضع احتیاجات زیر موجود داشته باشد آنچه را که شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی در ایران لازم داشته باشد (من جمله گازی که برای تهیه مشتقات در ایران لازم باشد اعم از اینکه این مشتقات مصرف داخلی داشته و یا برای صادرات باشد) بشرکت ملی نفت ایران تحویل خواهد داد .

بند (۱) - احتیاجات شرکت‌های عامل طبق ماده (۱۱) این قرارداد .

بند (۲) - احتیاجات شرکت‌های بازرگانی بمنظور انجام تعهداتی که آن شرکتها و یا یکی یا بعضی از آن شرکتها برعهده گرفته باشند و این تعهد پس از مشورت با شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های عامل دائر باینکه گاز طبیعی برای انجام آن تعهد وجود دارد یا نه صورت گرفته باشد .

در مورد گاز طبیعی که توأم با نفت خام تولید میشود محل تحویل در دستگاه جدا کننده نفت از گاز در میدان نفت خواهد بود . در موارد دیگر محل تحویل محلی خواهد بود در میدان گاز و یا در مجاورت آن بنحوی که شرکت اکتشاف و تولید تعیین کند .

جزء ب - در مواردیکه گاز طبیعی که بشرکت ملی نفت ایران تحویل شده و یا خواهد شد گازی باشد که در نتیجه تولید نفت خام بدست میآید مقررات زیر مجری خواهد بود :

بند (۱) - چنانچه برای تحویل گاز طبیعی بشرکت ملی نفت ایران ایجاد وسایل اضافی ضروری گردد سرمایه لازم برای چنین عملی بعهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود ولی گرداندن این وسایل اضافی و همچنین سایر وسایل تولید و تحویل گاز

طبیعی بشرکت ملی نفت ایران با شرکت اکتشاف و تولید خواهد بود .

بند (۲) - شرکت ملی نفت ایران هزینه های تحویل گاز را که هزینه های گرداندن وسایل مربوطه نیز جزو آن خواهد بود بشرکت اکتشاف و تولید خواهد پرداخت .

جزء ج - در مواردیکه گاز طبیعی تحویلی بشرکت ملی نفت ایران (طبق این ماده) از میدانی تولید شده باشد که محصول آن اساساً گاز طبیعی باشد مقررات زیر مجری خواهد بود :

بند (۱) - اگر گاز تولید شده از میدان مزبور منحصرأً برای تحویل بشرکت ملی نفت ایران باشد .

شق (۱) - سرمایه ای که برای ایجاد وسائل اضافی بمنظور آماده کردن میدان برای بهره برداری و تولید و تحویل گاز پس از ورود بمرحله تولید لزوم پیدا کند بعهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود گرداندن تمام اینگونه وسائل اضافی و همچنین کلیه وسائل تولید و تحویل گاز طبیعی بشرکت ملی نفت ایران با شرکت اکتشاف و تولید خواهد بود .

شق (۲) - شرکت ملی نفت ایران هزینه تولید و تحویل گاز و منجمله هزینه گرداندن کلیه وسائل تولید و تحویل را بشرکت اکتشاف و تولید خواهد پرداخت .

بند (۳) - اگر شرکتهای بازرگانی یا شرکتهای عامل و یا هر یک از آنها نیز از گاز طبیعی یک چنین میدانی استفاده کنند شرکت ملی نفت ایران ملزم نخواهد بود که قسمتی از سرمایه مورد احتیاج را برعهده بگیرد ولی کلیه هزینه های جاری بین استفاده کنندگان از گاز بنسبت استفاده هر یک تقسیم خواهد شد .

ماده ۱۶ - شرکت ملی نفت ایران بابت هر دوره سه ماهه بدهی تخمینی خود

را بشر کتھای عامل طبق ماده (۱۴) و (۱۵) این قرارداد تا پانزده روز پس از دریافت صورت حساب شر کتھای عامل پرداخت خواهد نمود . صورت حساب مذکور روی بر آوردی خواهد بود که شر کتھای عامل نسبت بهزینہهای جاری تنظیم مینمایند. شر کتھای عامل در ظرف سه ماه پس از انقضای هر سال صورت حسابهای مربوطه بآ نسال را روی مأخذ قطعی ہزینہهای جاری اصلاح خواهند نمود و اختلاف حساب بستہ بنوع آن بحساب بدهکار یا بستانکار شر کت ملی نفت ایران گذارده خواهد شد .

مادہ ۱۷ - جزء الف - بند (۱) - شر کت ملی نفت ایران با رعایت مقررات این

قرارداد بہ انجام عملیات خود ادامہ خواهد داد و علیہذا تعہد میکند کہ عملیات غیر صنعتی را بشرحی کہ در این مادہ بعداً تعریف میشود (بجز در مواردیکہ بین شر کت مزبور و شر کت عامل مربوطہ ترتیبات خاصی نسبت بآن مقرر شود) اجرا نماید .

بند (۲) - شر کت ملی نفت ایران بمنظور انجام عملیات غیر صنعتی کلیہ تأسیسات را کہ در تاریخ اجرای قرارداد در ناحیہ عملیات موجود است و برای عملیات غیر صنعتی مورد استفاده قرار می گیرد و یا آمادہ برای چنین استفادہ ای میباشد حفظ نمودہ و تعہد مینماید کہ این تأسیسات در تمام مدتی کہ قابل استفادہ یا آمادہ بکار باشد منحصرأ بمنظور انجام عملیات غیر صنعتی مورد استفاده قرار گیرد .

بند (۳) - شر کت ملی نفت ایران عملیات غیر صنعتی را باتوجہ بصر فہ جوئی و حد اکثر کار آئی و باتوجہ بجوائج معقول شر کتھای عامل انجام خواهد داد .

جزء ب - منظور از عملیات غیر صنعتی مذکور در این قرارداد تھیہ و تدارک و نگاہداری و ادارہ نمودن کلیہ امور مربوطہ بعملیات کمکی زیر است تا حدودی کہ برای کمک بعملیات شر کتھای عامل لازم شود :

منازل و امکئہ و متعلقات مربوطہ .

نگاهداری طرق وشوارع مورد استفاده عامه .

امور بهداری و بهداشتی .

اداره نمودن خواربار وتالارهای غذاخوری ورستورانها وفروشگاههای البسه .

تعلیم وتربیت فنی و صنعتی .

حفظ اموال .

رفاه اجتماعی .

وسایل نقلیه عمومی .

آب وبرق مورد مصرف اهالی .

هر دستگاه دیگری که برای رفاه عمومی لازم باشد .

هر نوع عملیات دیگری که بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت عامل مربوطه

توافق شود .

همچنین تهیه و تدارك ونگاهداری و اداره کردن انبارها و امور فرعی تا حدی

که بامور فوق ارتباط داشته باشد جزو عملیات بالا محسوب خواهد شد .

جزء ج - چنانچه توافق دیگری بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت عامل

مربوطه نشده باشد در اول نوامبر هر سال و یا قبل از آن شرکت ملی نفت ایران

بما مشورت مباشرت عامل مربوطه بودجه هزینه سرمایه‌ای و هزینه های جاری

عملیات غیر صنعتی شرکت ملی نفت ایران را که مربوط با شرکت عامل باشد برای

سال بعد تنظیم خواهد نمود .

اقلامی که از بابت هزینه‌های سرمایه‌ای و جاری باموافقت طرفین در بودجه

مزبور منظور شده باشد از این ببعده بر حسب نوع آن بعنوان « هزینه‌های سرمایه‌ای

مجاز » یا « هزینه‌های جاری مجاز » نامیده خواهند شد .

جزء ۵- بند (۱) - شرکت ملی نفت ایران و شرکت عامل مربوطه تأمین سرمایه لازم برای انجام «هزینه‌های سرمایه‌ای مجاز» را باالتساوی بر عهده خواهند داشت و شرکت ملی نفت ایران بهمان میزانی که شرکت عامل مربوطه در پرداخت سرمایه سهمیه بوده بشرکت مزبور بدهکار خواهد شد و این دین را شرکت ملی نفت ایران در ده قسط متساوی سالیانه پرداخت خواهد نمود و سر رسید پرداخت اولین قسط ظرف مدت یکسال پس از شروع استفاده از تأسیساتی خواهد بود که برای ایجاد آن دین مزبور تولید شده است. چنانچه در آن تاریخ از مدت قرارداد مدتی کمتر از دهسال باقی مانده باشد بجای قسط بندی دهساله قسط بندی روی بقیه مدت قرارداد بعمل خواهد آمد. شرکت عامل برای هر سال در ظرف مدت دهساله مزبور یا بقیه مدت قرارداد مبلغی بعنوان هزینه استهلاك تأسیسات عملیات غیر صنعتی بحساب بستانکار شرکت ملی نفت ایران منظور خواهند نمود. درمورد اقساط دهساله این مبلغ معادل خواهد بود با یکدهم دین شرکت ملی نفت ایران و در مورد مدت کوتاهتر این مبلغ معادل خواهد بود با مبلغ کل دین تقسیم بر تعداد سنوات در مدت کوتاهتر مزبور بطوریکه در پایان مدت مورد بحث تمام دین ادا شده باشد.

بند (۲) - وجوهیکه از بابت سهم شرکت ملی نفت ایران برای پرداخت «هزینه‌های سرمایه‌ای مجاز» مورد نیاز شرکت مزبور میباشد در دو سال اول پس از تاریخ اجرای قرارداد بصورت وام بدون سود از طرف شرکت عامل مربوطه در اختیار شرکت ملی نفت ایران قرار داده میشود مقررات مربوط بدیون که در بند (۱) این جزء مذکور است در مورد هر دینی که باین طریق بر عهده شرکت ملی نفت ایران قرار گیرد مجری خواهد بود و اینگونه بدهیهای شرکت ملی نفت ایران از طریق منظور داشتن آن در حساب بستانکار هزینه‌های استهلاك تأسیسات غیر صنعتی بطرز مقرر در آن بند مستهلاك خواهد شد.

بند (۳) - در مورد نیمی از «هزینه سرمایه‌های مجاز» که سهم شرکت ملی نفت ایران است و از بابت آن شرکت مزبور از شرکت عامل مربوطه وامی طبق بند (۲) این جزء دریافت ننموده شرکت ملی نفت ایران در هر سال مبلغی بیول رایج ایران بابت هزینه استهلاک تأسیسات غیر صنعتی جزو هزینه‌های جاری شرکت ملی نفت ایران بحساب بدهکار شرکت عامل مربوطه خواهد گذاشت و این مبلغ معادل همان هزینه استهلاک تأسیسات غیر صنعتی خواهد بود که شرکت عامل مربوطه بابت همان تأسیسات برای همان سال بحساب بستانکار شرکت ملی نفت ایران گذارده است.

بند (۴) - در ازای اعتبارات و هزینه‌هایی که نسبت به تأسیساتی در این جزء پیش‌بینی شده است شرکت ملی نفت ایران موافقت مینماید مادام که از چنین تأسیساتی بتوان استفاده نمود این تأسیسات برای عملیات غیر صنعتی مورد استفاده قرار گرفته یا آماده بکار باشد.

جزء ۵ - بند (۱) - شرکت ملی نفت ایران در بدو امر هزینه‌های جاری عملیات غیر صنعتی خود را بر عهده خواهد داشت ولی شرکت عامل مربوطه اینگونه هزینه‌ها را تا حدی که معقول و مربوط به هزینه‌های واقعی انجام یافته و هزینه‌های جاری مجاز باشد بشرکت ملی نفت ایران مسترد خواهد نمود.

بند (۲) - هر شرکت عامل در مقابل بدهیهای خود بر اساس صورت حسابهای ماهیانه‌ای که شرکت ملی نفت ایران بموجب این جزء تهیه و برای شرکت عامل ارسال مینماید پرداختهائی بطور موقت خواهد کرد. این صورت حسابها بر اساس بهترین برآورد هزینه‌های انجام شده که در آن تاریخ عملی باشد تنظیم خواهد شد و تصفیه حساب نهائی هر سال بر اساس صورت حسابی که شرکت ملی نفت ایران در ظرف سه ماه پس از انقضای آن سال تسلیم شرکت عامل خواهد نمود از طریق پرداخت یا استرداد وجوهی باقتضای مورد بعمل خواهد آمد.

بند (۳) - هر شرکت عامل حق خواهد داشت از جوهری که طبق بندهای فوق این جزء بشرکت ملی نفت ایران بدهکار میشود بهای اجناسی را که بشرکت ملی نفت ایران تحویل نموده و هزینه کارهائی را که برای شرکت ملی نفت ایران انجام داده و مربوط بآن قسمت از عملیات غیر صنعتی باشد که شرکت ملی نفت ایران بنفع آن شرکت عامل انجام داده است کسر کند .

جزء ۹ - هر وجهی که از بابت هزینه استهلاك تأسیسات غیر صنعتی بحساب بستانکار شرکت ملی نفت ایران منظور میشود یا شرکت ملی نفت ایران مطالبه مینماید و همچنین هزینه هائیکه شرکت ملی نفت ایران بعمل آورده و طبق جزء (۸) این ماده آنرا مسترد میدارد بحساب هزینه های جاری شرکت عامل مربوطه منظور خواهد شد .

جزء ۱۰ - شرکت ملی نفت ایران حسابهای عملیات غیر صنعتی خود را بنحوی نگاهداری خواهد نمود که هزینه شرکت برای این عملیات بنحو درست و واضح و دقیق نشان داده شود و در صورت تقاضای شرکت های عامل این حسابها در اختیار شرکت های مزبور قرار داده خواهد شد . برای تأمین منظور فوق شرکت ملی نفت ایران با مشورت با شرکت های عامل روش حسابداری متناسبی انتخاب نموده و عنداللزوم با توجه بتحولات آینده در روش مزبور تجدیدنظر خواهد نمود .

جزء ۱۱ - هرگاه هزینه هائی اعم از سرمایه ای یا جاری قسمتی مربوط بعملیات غیر صنعتی و قسمتی مربوط بسایر عملیات شرکت ملی نفت ایران باشد چنین هزینه ها بطور عادلانه و باتوجه باصول معموله حسابداری که بطرز یکنواخت اعمال شود تقسیم خواهد شد ومسئولیت های شرکت های عامل طبق این ماده فقط محدود بآن قسمت از مخارج یا هزینه ها خواهد بود که صحیحاً قابل اطلاق بعملیات غیر صنعتی میباشد .

ماده ۱۸ - جزء الف - اعضاء كنسرسیوم از شركت ملی نفت ایران نفت خام خریداری خواهند كرد و میتوانند از شركت مزبور گاز طبیعی بخرند و مواد ذیل را در ایران برای صدور از ایران بفروش خواهند رساند :

بند (۱) - نفت خام و گاز طبیعی كه بدین ترتیب خریداری شده باستثنای مقداری از آن كه طبق مقررات این قرارداد بپالایشگاه تحویل میشود و

بند (۲) - محصولات نفتی كه در ایران از نفت خامی كه بدین طریق تحویل شده تهیه میشود . هر گونه خرید و فروش باید بر طبق مقررات و شرایطی كه در این قرارداد ذكر شده است .

جزء ب - هر عضو كنسرسیوم ممكن است در مواقع مختلف تمام یا قسمتی از حقوق و تعهدات خود را كه مربوط بخرید و فروشهای مذکور در جزء الف این ماده است بیک یا چند شركت فرعی كه بر طبق این قرارداد بعنوان شركت بازرگانی تعیین خواهد نمود واگذار نماید و ایران و شركت ملی نفت ایران بدینوسیله باچنین واگذاری موافقت مینمایند ولی اینگونه واگذاری ها هیچ عضو كنسرسیوم را از تعهداتی كه بموجب این قرارداد دارد بری نخواهد نمود هر شركت بازرگانی كه واگذاری مزبور نسبت بآن بعمل آمده باشد در حكم یکی از طرفهای این قرارداد شناخته خواهد شد . هر عضو كنسرسیوم ممكن است خرید و فروشهای مندرج در جزء (الف) این ماده را خود یا بوسیله شعبه‌ای در ایران انجام دهد در این صورت عنوان « شركت بازرگانی » شامل آن كنسرسیوم كه این خرید و فروشها را انجام میدهد خواهد بود .

جزء ج - هر يك از شركتهای بازرگانی در ایران بثبت خواهد رسید و باید دارای همان ملیت آن عضو كنسرسیوم كه آنها را تعیین کرده است باشد مگر آنكه

عضو کنسرسیوم مذکور تشخیص دهد که احتیاجات مالیاتی یا ارزی خارج از ایران ملیت دیگری را اقتضا میکنند که در این صورت عضو کنسرسیوم آن ملیت را برای شرکت بازرگانی مورد بحث انتخاب خواهد کرد.

جزء د- بند (۱) - شرکتهای بازرگانی مذکور در جزء (ب) این ماده از شرکت ملی نفت ایران کلیه نفت خامی را که شرکت اکتشاف و تولید استخراج میکنند خریداری خواهند نمود با استثنای آن قسمت نفت خامیکه شرکت اخیر برای عملیات خود بکار برده یا بمصرف میرساند و نفت خامی که طبق ماده (۱۴) این قرارداد برای تأمین مواد نفتی مورد نیاز مصرف داخلی ایران مورد احتیاج شرکت ملی نفت ایران میباشد.

بند (۲) - شرکت های بازرگانی میتوانند از شرکت ملی نفت ایران مازاد گاز طبیعی محصول شرکت اکتشاف و تولید را که شرکت های عامل برای عملیات خود احتیاج بآن ندارند یا شرکت ملی نفت ایران برای مصرف داخلی ایران لازم نداشته باشد خریداری نمایند ولی قبل از آنکه یک شرکت بازرگانی تعهد طویل المدهای برای مصرف یا فروش گاز طبیعی بنماید باید با شرکتهای عامل و شرکت ملی نفت ایران در باب موجود بودن یا نبودن گاز طبیعی برای یک چنین تعهد مشورت نماید.

بند (۳) - نفت خام و گاز طبیعی که شرکت ملی نفت ایران بشرکتهای بازرگانی میفروشد در سرچاه بملکیت شرکت های مزبور درمی آید.

جزء ه - شرکت اکتشاف و تولید نفت خام را برحسب تقاضای شرکت بازرگانی خریدار بپالایشگاه یا فوب به کشتی نفت کش یا به هر محل صدور دیگر در ایران تحویل خواهد داد همچنین گاز طبیعی را برحسب درخواست شرکت بازرگانی خریدار در هر محلی در ایران که بتوان آنرا از آنجا بهمان صورت یا پس از عمل آوردن صادر نمود تحویل خواهد داد.

ماده ۱۹ - جمع مقدار نفت خامی که شرکت اکتشاف و تولید استخراج میکند علاوه بر آن مقدار که برای محصولات نفتی لازم است و آن مقدار که بصورت نفت خام منحصرأ برای عملیات شرکت اکتشاف و تولید و نیز برای جبران ضایعات ضمن عملیات لازم است مرکب از ارقام ذیل خواهد بود :

بند (۱) - مقداریکه برای تهیه مواد نفتی و مشتقات آن جهت مصرف داخلی ایران مورد احتیاج شرکت ملی نفت ایران است .

بند (۲) - مقداریکه (در صورت لزوم) طبق مقررات ماده ۲۳ این قرارداد به صورت نفت خام برای شرکت ملی نفت ایران مورد نیاز است .

بند (۳) - مقداریکه شرکت های بازرگانی بطریقی که شرکت های مزبور تعیین مینمایند لازم دارند .

ماده ۲۰ - جزء الف - اعضاء کنسرسیوم ضمانت میکنند که :

بند (۱) - هر گاه تاریخ اجرای قرارداد در اول اکتبر ۱۹۵۴ یا قبل از آن باشد مجموع ارقام زیر :

شق (۱) - مقدار نفت خامی که از ایران بوسیله شرکت های بازرگانی و مشتریان آنها صادر میشود و

شق (۲) - مقدار نفت خامی که بیالایشگاه بحساب شرکت های بازرگانی تحویل میشود و

شق (۳) - هر مقدار نفت خامیکه بموجب ماده ۲۳ این قرارداد بشرکت ملی نفت ایران تحویل میشود کمتر از مقادیر ذیل نباشد یعنی :

در سال ۱۹۵۵	۱۷۵۰۰۰۰۰ متر مکعب
در سال ۱۹۵۶	۲۷۵۰۰۰۰۰ متر مکعب
در سال ۱۹۵۷	۳۵۰۰۰۰۰۰ متر مکعب

بند (۲) - هرگاه تاریخ اجرای قرارداد بعد از اول اکتبر ۱۹۵۴ باشد مقادیری که بدین نحو تضمین شده است بترتیب فوق باولین سه دوره سالیانه‌ای که تاریخ ابتدای آن سه ماه پس از تاریخ اجرای قرارداد باشد تعلق خواهد گرفت .

جزء ب - پس از انقضای دوره سالیانه‌ای که مقدار نفت خام تضمین شده در آن سال باید برقم سی و پنج میلیون متر مکعب رسیده باشد خط مشی اعضای کنسرسیوم براین اساس خواهد بود که بشرط وجود اوضاع مساعد در ایران چه از لحاظ عملیات چه از لحاظ اقتصادی مقدار تضمین شده مزبور را بطرزی تعدیل کنند که جریان عرضه و تقاضای نفت خام خاورمیانه را بمیزان معقولی منعکس نماید .

ماده ۲۱ - جزء الف - هرگاه تاریخ اجرا اول اکتبر ۱۹۵۴ یا قبل از آن باشد اعضای کنسرسیوم بدون تضمین سعی خواهند کرد که برنامه صادرات پالایشگاه بطریق ذیل اجرا شود :

در سال ۱۹۵۵	۷۵۰۰۰۰۰ متر مکعب نفت خام
در سال ۱۹۵۶	۱۲۰۰۰۰۰۰ متر مکعب نفت خام
در سال ۱۹۵۷	۱۵۰۰۰۰۰۰ متر مکعب نفت خام

جزء ب - هرگاه تاریخ اجرا پس از اول اکتبر ۱۹۵۴ باشد اعضای کنسرسیوم بدون تضمین سعی خواهند کرد که مقادیر بالا (بهمان ترتیب فوق) در اولین سه دوره سالیانه که آغاز آن سه ماه پس از تاریخ اجرا باشد حاصل شود .

ماده ۲۲ - جزء الف - هر شرکت بازرگانی معادل دوازده و نیم درصد قیمت اعلان شده مربوطه مقادیر نفت خامی را که در جزء (ب) این ماده تصریح شده است بعنوان پرداخت مشخص بشرکت ملی نفت ایران تأدیه خواهد نمود .

جزء ب - مقادیر مزبور مجموع مقادیر زیر خواهد بود :

بند (۱) - مقدار نفت خامی که آن شرکت بازرگانی در ایران خریداری کرده و بفروش رسانیده است و

بند (۲) - مقدار نفت خامی که خریداری و بحساب آن شرکت بازرگانی بیالایشگاه تحویل شده است و

بند (۳) - هر مقدار نفت خامی که بحساب آن شرکت بازرگانی بموجب ماده ۲۳ این قرارداد تحویل شرکت ملی نفت ایران شده است .

ولی هرگاه آن شرکت بازرگانی مقداری نفت خام از شرکت بازرگانی دیگر خریده باشد هر دو شرکت بازرگانی متفقاً در مقابل شرکت ملی نفت ایران مسئول تأدیه پرداخت مشخص برای نفت خام مزبور خواهند بود .

جزء ج - هر شرکت بازرگانی در مقابل خرید هر هزار متر مکعب گاز طبیعی پرداخت مشخصی بشرکت ملی نفت ایران خواهد نمود که معادل خواهد بود با پنج درصد قیمت اعلان شده آن شرکت بازرگانی برای يك متر مکعب نفت خام ۳۷ درجه تا ۳۷/۹ درجه -- ای - پی - آی - از جنس نفت خام آغاجاری فوب بندر معشور در تاریخ تحویل گاز مزبور .

جزء د - پرداخت هائیکه بموجب این ماده بشرکت ملی نفت ایران میشود بقرار زیر بعمل خواهد آمد :

بند (۱) - در ظرف مدت پانزده روز پس از انقضاء هر سه ماه شرکت اکتشاف و تولید پرداخت مشخص هریک از شرکت های بازرگانی را نسبت بهمان مدت سه ماه مطابق مقررات جزء های (الف) و (ج) بالا برآورد خواهد نمود و شرکت بازرگانی مربوطه پس از کسر بهای قیمت اعلان شده آن مقدار نفت خامی که طبق ماده ۲۳ قرارداد بجنس تحویل شده مبلغ برآوردی را پرداخت خواهد کرد . این برآورد

بر اساس آخرین اطلاعات موجود مربوط بمقادیر و قیمت‌ها تهیه میشود و ارقام آن برای سال مورد نظر قابل جمع میباشد بطوریکه در تهیه برآورد مبلغ قابل پرداخت برای هر سه ماه مبالغ پرداختهای مربوط بسه ماه یا دوره‌های سه ماهه قبلی همان سال منها خواهد شد .

بند (۲) - در ظرف سه ماه پس از پایان هر سال شرکت اکتشاف و تولید مجموع پرداخت مشخص سالیانه هر یک از شرکتهای بازرگانی را احتساب خواهد کرد . هر گاه در نتیجه این احتساب و با در نظر گرفتن قیمت نفت خامی که بطریق مذکور در فوق به جنس تحویل شده است شرکت ملی نفت ایران هنوز مبلغی بستانکار باشد شرکت بازرگانی مبلغ مزبور را فوراً پرداخت خواهد نمود . هر گاه در نتیجه این احتساب شرکت ملی نفت ایران بشرکت بازرگانی مربوطه بدهکار گردد مبلغ بدهی بحساب بعدی برده و در حکم مبلغ تأدیه شده از بابت پرداخت مشخص آن سال منظور خواهد شد .

ماده ۲۳ - جزء الف - شرکت ملی نفت ایران تحت شرایط مقرر در این ماده حق خواهد داشت که در مقابل تمام یا قسمتی از پرداخت مشخص که بابت نفت خام مندرج در ماده ۲۲ این قرارداد باید دریافت نماید نفت خام بجنس (بقیمت اعلان - شده مربوط تقویم میشود) تحویل گردد .

جزء ب - در تاریخ ۳۱ مارس یا قبل از آن تاریخ در هر سال شرکتهای بازرگانی توسط شرکت اکتشاف و تولید برآورد مقدار نفت خامی را که در هر سه ماه از سال آینده در ایران فروخته خواهد شد یا بیالایشگاه بحساب آن شرکتهای بازرگانی تحویل خواهد شد کتباً بشرکت ملی نفت ایران اطلاع خواهد داد در این ماده مقدار نفت خام مزبور بعنوان « مقدار برآوردی » و سال آینده موضوع برآورد بعنوان

«سال تحویل» خوانده میشود.

جزء ج - شرکت ملی نفت ایران ممکن است بوسیلهٔ اخطار کتبی که نباید دیرتر از ژوئن هر سال بشرکت اکتشاف و تولید داده شود بآن شرکت اعلام کند که قصد دارد در هر سه ماه از سال تحویل هر مقدار نفت خام که در اخطار مزبور معین کرده باشد (مشرط براینکه از دوازده و نیم درصد مقدار برآوردی همان سه ماه تجاوز نکند) تحویل بگیرد.

جزء د - نفت خام مزبور فوب کشتی نفتکش در هر یک از بنادر موجود یا هر بندر دیگری که در آینده برای بارگیری نفت خام مورد استفاده قرار گیرد (بدون هیچ پرداختی از طرف شرکت ملی نفت ایران) تحویل خواهد شد.

بارگیری نفت خام مزبور باید تقریباً و تا آنجا که عملی است بطور یکنواخت بتمام مدت سه ماه سرشکن شود و در هر یک از آن بنادر حتی الامکان از حیث اندازه و جنس و وزن مخصوص رعایت حفظ تناسب با نفت خامی که فوب کشتی نفتکش در آن بنادر در ظرف آن سه ماه برای شرکت های بارزگانی تحویل میشود باید بعمل آید.

جزء ه - قیمت نفت خامی «بهای اعلان شده مربوطه» که در هر سه ماه بجنس بشرکت ملی نفت ایران بحساب شرکت های بازرگانی تحویل میگردد از مبالغی که نسبت بآن سه ماه بموجب مادهٔ ۲۲ این قرارداد قابل پرداخت خواهد بود کسر میشود و در محاسبه ای که بموجب جزء (د) آن ماده باید بعمل آید منظور خواهد گشت.

جزء و - نسبت بهر موضوعی که برای اجراء این ماده لازم ولی تکلیف آن فوقاً تعیین نشده باشد بطریقی که شرکت ملی نفت ایران و شرکت اکتشاف و تولید

کتاباً موافقت کنند اخذ تصمیم خواهد شد .

ماده ۲۴ - جزء الف - در تاریخ اجرای این قرارداد یا پس از آن تاریخ بمجرد اینکه عملی باشد صورتی از مقادیر و انواع نفت خام و محصولات نفتی که در انبارهای واقع در بنادر بارگیری ناحیه عملیات موجود و عملاً برای بارگیری در کشتی آماده باشد برداشته خواهد شد . این صورت از طرف شرکت ملی نفت ایران و یک نماینده از هر یک از شرکت‌های عامل کتاباً تهیه خواهد شد .

جزء ب - پس از تهیه صورت مزبور :

بند (۱) - شرکت ملی نفت ایران حق خواهد داشت که از انواع محصولات نفتی موجود در پالایشگاه آبادان آنچه را که در صورت مزبور ذکر شده باشد (یا معادل آنرا) طبق احتیاجات آن شرکت برای تأمین مصرف داخلی در ایران مطالبه کند و اینگونه مواد مورد مطالبه بدون هیچ پرداختی بجز هزینه‌های تحویل بشرکت مزبور تسلیم خواهد شد .

ماده ۱۴ این قرارداد (باستثنای جزء «ج» آن) شامل مواد نفتی که باین طریق تحویل گرفته شود نخواهد بود .

بند (۲) - شرکت‌های بازرگانی میتوانند هر نفت خامی را که در صورت مزبور ذکر شده باشد بمنظور صدور بفروش رسانیده یا بوسیله شرکت تصفیه آنرا تصفیه نمایند هر یک از شرکت‌های بازرگانی پرداخت مشخص مذکور در ماده ۲۲ این قرارداد را نسبت بکلیه نفت خامی که باین ترتیب تحویل گرفته باشد بشرکت ملی نفت ایران تأدیه خواهد کرد .

جزء ج - در انتهای مدت این قرارداد همان مقادیر و همان انواع نفت خام که بموجب صورت موجودی مذکور در جزء (الف) این ماده در انبار بوده است و یا هر نوع

و هر مقدار نفتی که در انتهای مدت این قرارداد یا قبل از آن شرکت ملی نفت ایران کتباً قبول کند که معادل آنست باید در انبار باقی گذاشته شود و شرکتهای بازرگانی میتوانند هر گونه محصولات نفتی قابل عرضه به بازار را که در انبارهای پالایشگاه آبادان باقی مانده و برای بازگیری در کشتی عملاً آماده باشد بدون هیچ پرداختی در وجه شرکت ملی نفت ایران بااستثنای هزینههای تحویل در ظرف سه ماه پس از انتهای مدت این قرارداد بمنظور صدور بفروش رسانند .

ماده ۲۵ - جزء الف - بند (۱) - هر شرکت بازرگانی موظف است خود یا توسط دیگری بهای اعلان شده نفت خام خود را برای هر نقطه صدور از ایران و برای هر نوع و هر وزن مخصوصی منتشر نموده و باطالع شرکت ملی نفت ایران برساند .

بند (۲) - ایران حق دارد در هر موقع از شرکت بازرگانی اثبات این موضوع را بخواهد که ارقامی که بعنوان بهای اعلان شده مربوطه تعیین نموده است همان قیمتتهائی است که خریداران نفت عموماً میتوانند نفت خام ایران را بر آن اساس اکتیاع کنند .

جزء ب - هر شرکت بازرگانی باید نفت خام و محصولات نفتی را در ایران بشرخهائی بفروشد که در هر سال مجموع عواید ناویژه آن از این فروشها کمتر از آنچه ذیلا شرح داده شده نباشد :

بند (۱) - مبلغی معادل قیمت کلیه نفت خامی (منجمله نفت خامی که شرکت ملی نفت ایران طبق ماده ۲۳ این قرارداد بحساب آن شرکت بازرگانی به جنس تحویل گرفته است) که در آن سال آن شرکت بازرگانی و مشتریان او از ایران صادر نموده اند و قیمت نفت خام مزبور بشرخ بهای اعلان شده مربوطه میباشد .

بعلاوه

بند (۲) - مجموع اقلام زیر :

شق (۱) - مبلغی معادل قیمت کلیه نفت خامی که بنرخ‌بهای اعلام‌شده مربوطه در آن سال بحساب آن شرکت بازرگانی تحویل تصفیه‌خانه شده و

شق (۲) - مبلغی معادل مجموع حق‌العمل شرکت تصفیه برای تصفیه نفت خامی که بآن شرکت تحویل شده و هزینه‌های جاری شرکت مزبور مربوط به تصفیه این نفت خام و

شق (۳) - مبالغی که در صورت اضافه شدن به حق‌العمل فوق‌الذکر نتیجه‌ای مساوی با قیمت پنج درصد نفت خام تحویلی (ببهای اعلان شده مربوطه) بدست‌دهد منهای

بند (۳) - مبلغی معادل مجموع تخفیفهائی که ممکن است نسبت بکلیه نفت خام مذکور دربندهای (۱) و (۲) این جزء مورد پیدا کرده و ایران بموجب مقررات جزء (د) این ماده نرخ وفورمول آنرا تصویب نماید .

جزء ج - با وجود مقررات مندرجه در جزء (ب) فوق هر شرکت بازرگانی میتواند نفت خام و مواد نفتی تصفیه شده را در ایران بشرکت بازرگانی دیگری که مشمول مالیات بر درآمد ایران میباشد (چه این شرکت وابسته آن شرکت بازرگانی باشد چه نباشد) بهر قیمتی بفروشد در چنین صورت باید حداقل تعهدات شرکت بازرگانی اولی که در جزء (ب) نامبرده تصریح شده طبق آن تعدیل گردد ولی شرکت بازرگانی اخیرالذکر باید نفت خام و مواد نفتی تصفیه شده خود را (که نفت خام و مواد نفتی تصفیه شده ابتیاعی از شرکت بازرگانی نامبرده اولی هم جزو آن می‌باشد) بچنان قیمتهائی بفروشد که مجموع عوائد ناویژه آن شرکت از اینگونه فروشها کمتر از آنچه در جزء (ب) نامبرده مشخص شده است نباشد .

جزء د - ایران از مجرای شرکت ملی نفت ایران ویا هر نماینده منتخب دیگر

خود در مواقع لازم با شرکت‌های بازرگانی بمنظور تعیین تخفیف‌هایی در بهای نفت خام نسبت به قیمت‌های اعلان شده آن شرکتها تبادل نظر خواهند نمود و ممکن است برای این تخفیف نرخها و فورمول‌هایی تصویب نماید تا برای مدتی که معین خواهد کرد قابل اجرا بوده و در تعیین حداقل تعهدات شرکت‌های بازرگانی تحت جزء (ب) نامبرده منظور گردد.

ماده ۲۶- جزء الف - مقررات زیر شامل عمل سوخت‌گیری است که در بنادر ایران نسبت به کشتی‌های متعلق به یکی از اعضای کنسرسیوم یا نماینده آن عضو و یا کشتی‌هایی که بطور در بست در اجاره یکی از آنها باشد و یا کشتی‌هایی که سوخت‌گیری آن تابع قرارداد یا یکی از آنها باشد انجام میشود.

بند (۱) - در آبادان سوخت اینگونه کشتی‌ها را شرکت تصفیه بحساب شخصی یا اشخاصی که آن عضو کنسرسیوم تعیین نموده تحویل خواهد داد و این شخص و یا اشخاص باید حق‌العملی از قرار پنج شلینگ برای هر تن نفت سوختی که تحویل میشود بشرکت تصفیه بپردازند.

بند (۲) - در بندر معشور و هر بندری که در آتیه برای بارگیری نفت خام در ایران احداث شود سوخت اینگونه کشتی‌ها را شرکت اکتشاف و تولید بحساب شخص یا اشخاصی که آن عضو کنسرسیوم تعیین نموده تحویل خواهد داد و این شخص یا اشخاص باید حق‌العملی از قرار پنج شلینگ برای هر تن نفت سوختی که به کشتیها تحویل میشود بعلاوه هزینه حمل این نفت سوخت از آبادان بشرکت اکتشاف و تولید بپردازند.

بند (۳) - در سایر بنادر ایران سوخت اینگونه کشتیها را شرکت ملی نفت ایران بحساب شخص یا اشخاصی که آن عضو کنسرسیوم تعیین نموده تحویل خواهد

داد و این شخص یا اشخاص باید قیمت و هزینه‌های مربوط باین سوختگیری را به علاوه حق‌العملی از قرار ده شلینگک برای هر تن نفت سوختی که بکشتی‌ها تحویل می‌شود بشرکت ملی نفت ایران بپردازند.

جزء بند (۱) - مقررات زیر باستثنای آنچه که در جزء الف این ماده تصریح شده شامل سوختگیری کشتی‌هایی در بنادر ایران خواهد بود که دارای پرچم ایران بوده و یا در سواحل ایران ذهاب و ایاب بنمایند.

شق (۱) - در آبادان و بندر معشور و هر بندری که در آتیه برای بارگیری نفت خام در ایران احداث شود سوخت اینگونه کشتی‌ها را شرکت عامل مربوطه بحساب شرکت ملی نفت ایران تحویل خواهد داد.

شق (۲) - در سایر بنادر ایران سوخت این قبیل کشتی‌ها را شرکت ملی نفت ایران تحویل خواهد داد.

بند (۳) - کلیه سوخت لازم برای سوختگیری که طبق این جزء انجام می‌شود (ولی نه هر سوخت دیگری که برای سوخت گیری کشتی‌ها لازم باشد) از لحاظ کلیه مراتب مذکوره در این قرارداد جزئی از احتیاجات شرکت ملی نفت ایران بر مصرف داخلی ایران تلقی خواهد شد.

جزء ج - سوخت گیری کلیه کشتی‌های دیگر در بنادر ایران طبق قراردادهای جداگانه‌ای که نسبت بآن بین شرکت ملی نفت ایران و اعضای کنسرسیوم و یا هر یک از آن اعضاء توافق حاصل شود انجام خواهد شد.

جزء د - این ماده فقط شامل نفت سوختی است که از نفت خام تولید شده در ناحیه عملیات بدست آمده باشد.

ماده ۲۷ - جزء الف - نفت خامی که برای صدور تحویل می‌شود در مخازن

بارگیری و نفت خام تحویلی به پالایشگاه در مخازن پالایشگاه اندازه گیری خواهد شد مگر اینکه در هر يك از آن دو مورد طریق دیگری برای اندازه گیری بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت عامل مربوطه کتباً مورد موافقت قرار گیرد .

جزء ب - گاز طبیعی در محل تحویل بوسیله کنتور یا بهر وسیله دیگری که شرکت ملی نفت ایران و شرکت عامل مربوطه کتباً موافقت نمایند اندازه گیری خواهد شد .

ماده ۲۸ - جزء الف - ایران متعهد میشود که در مدت این قرارداد مقررات قانونی و میزان مالیات بر درآمدی که طبق آن شرکتهای بازرگانی و شرکتهای عامل باید مالیات بر درآمد ایران را بپردازند آنچنانچه که در قوانین موجود در تاریخ دهم مرداد ۱۳۳۳ مطابق با اول اوت ۱۹۵۴ و اصلاحات مندرج در ضمیمه شماره ۲ پیوست تصریح گردیده نامساعدتر نباشد .

جزء ب - موافقت میشود که مراتب ذیل با مفهوم قانون مالیات بر درآمد ایران که طبق ضمیمه شماره ۲ مذکور اصلاح شده مطابقت دارد .

بند (۱) - کلیه « پرداختهای مشخص » مربوط به نفت خام و گاز طبیعی که در این قرارداد منظور شده در حدود مفهوم ماده ۳۵ قانون مالیات بر درآمد و اصلاحاتی که در آن بعمل آمده یا هر مقررات دیگری که بجای آن وضع شود بعنوان « پرداختهای مشخص » شناخته خواهد شد .

بند (۲) - کلیه هزینه های جاری شرکتهای عامل (که پرداختهای شرکتهای عامل در وجه شرکت های وابسته یا دیگران برای خدماتیکه در خارج ایران انجام شده جزو آن میباشد) مربوط بعملیات شرکتهای عامل در ایران تحت ماده ۳۵ مذکور قابل کسر خواهد بود بدون اینکه لطمه ای بهر گونه تعدیلی که طبق بند (۱)

جزء (ز) ماده چهار این قرارداد برائز حسابرسی های مورد تقاضای دولت ایران یا شرکت ملی نفت ایران مورد پیدا کند وارد نماید .

بند (۴) - هزینه های قابل کسر هر شرکت بازرگانی عبارت از اقلام زیر خواهد بود :

شق (۱) - پرداختهائیکه در وجه شرکتهای عامل از بابت حق العمل و مخارج و هزینه های جاری آنها نموده باشد و

شق (۲) - پرداختهائیکه از بابت نفت خام و محصولات نفتی ابتیاعی مذکور در ماده (۲۵) این قرارداد در وجه شرکت بازرگانی دیگری بعمل آورده باشد و

شق (۳) - هزینه های اداری و سایر مخارج (غیر مذکور در شق (۱) و (۲) این جزء) شرکت بازرگانی در ایران (که حقوق و دستمزد ها و مال الاجاره ها و ملزومات و احتیاجات اداری و دفتری و حق العمل های حسابداری و حسابرسی جزو آن بوده ولی منحصر باینها نمیشد) و هزینه های منصفانه و معقول مربوط به فروش که شامل حق دلالی و خدماتیکه در خارج ایران برای فروش انجام میشود میباشد ضمناً موافقت میشود که جمع مخارج اداری و سایر هزینه ها و هزینه های فروشی که در این شق بآن اشاره شده در هیچ صورت از تفاوت حاصله از کسر رقمی که تحت بند فرعی (۲) ذیل احتساب شده از رقمی که تحت بند فرعی (۱) ذیل احتساب شده تجاوز نخواهد نمود .

بند فرعی (۱) - دو و سه دهم در صد از هشتاد و هفت و نیم در صد مجموع

اقلام زیر :

شق فرعی (۱) ارزش تمام نفت خامی (بماخذ بهای اعلان شده مربوطه) که شرکت بازرگانی خریده و فروخته مگر آنچه بیک شرکت بازرگانی دیگر فروخته باشد بعلاوه

شق فرعی (۲) ارزش تمام نفت خامی (بمأخذ بهای اعلان شده مربوطه) که شرکت بازرگانی خریداری نموده و آنرا به پالایشگاه تحویل و برای تهیه محصولات نفتی که خود آنرا فروخته است بمصرف رسیده (باستثنای آن محصولات نفتی که بیک شرکت بازرگانی دیگر فروخته باشد) بعلاوه

شق فرعی (۳) ارزش نفت خامی (بمأخذ بهای اعلان شده مربوطه) که بحساب شرکت بازرگانی طبق ماده ۲۳ این قرارداد بجای دوازده و نیم درصد پرداخت مشخص بشرکت ملی نفت ایران تحویل شده باشد.

بند فرعی (۲) دووسه دهم درصد مبلغ تخفیفهایی که طبق ماده ۲۵ این قرارداد ممکن است مورد پیدا کند.

هزینههای شرکت بازرگانی مشروح در این شق مشمول حساب رسی و تعیین صحت ارقام آن میباشد ولی این قبیل هزینه ها که عملاً در وجه شرکتهای وابسته بادیگران پرداخت شده تاحدی که آن هزینهها از میزان دوسه دهم درصد مذکور بالا تجاوز نکنند معقول ومنصفانه شناخته خواهد شد.

جزء ج - هرگاه در آمد و در یافتیهای واقعی شرکتهای بازرگانی و شرکتهای عامل از فروش و عملیات و وظائف ناشی از این قرارداد مطابق مقررات این قرارداد باشد از لحاظ مالیات بر درآمد ایران چنین تلقی خواهد شد که شرکتهای نامبرده در آمد یا در یافتیهای دیگری از فروش و عملیات و وظائف ناشی از این قرارداد ندارند.

جزء د - باستثنای مواد ذیل :

بند (۱) - مالیات بر درآمدی که شرکتهای بازرگانی و شرکتهای عامل بابت درآمد و بهره حاصله در ایران از عملیات مربوط به نفت و همچنین هر درآمد و بهره دیگری که در ایران تحصیل بنمایند فقط بر طبق مقررات مصرحه در این قرارداد

باید پردازند.

بند (۲) پرداخت‌ها و اعتباراتی که طبق این قرارداد بر عهده شرکت‌های بازرگانی و شرکت‌های عامل می‌باشد.

بند (۳) - عوارض گمرکی فقط بنحو مقرر در این قرارداد.

بند (۴) - پرداخت بدولت ایران بابت مالیاتی که باید از حقوق و دستمزد مدیران و کارکنان (این مالیات بقرار نرخی که در قانون مالیات بر درآمد تصریح شده نسبت بحقوق و دستمزد هر ماه قطع نظر از حقوق و دستمزد ماه‌های دیگر باید احتساب شود) و همچنین آنچه که باید از پرداخت به پیمانکاران بابت کارهایی که در ایران انجام داده‌اند کسر شود.

بند (۵) - عوارض و حقوقی که بمقامات دولتی در مقابل خدمات درخواست شده و یا خدماتی که بطور عموم برای عامه انجام میشود پرداخت شود مانند باج راه حق آب و عوارض بهداشت و عوارضی که برای فاضل آب اخذ میشود مشروط بر آنکه این عوارض و حقوق معقول و خالی از تبعیض باشد.

بند (۶) - مالیات و حقوقی که شامل عموم است از قبیل حق تمبر اسناد و حق الثبت امور حقوقی و بازرگانی و حق الثبت اختراعات و تألیفات مشروط بر اینکه میزان این مالیات‌ها و حقوق از آنچه که در ایران شامل عموم است بیشتر نباشد.

اعضای کنسرسیوم و شرکت‌های بازرگانی و شرکت‌های وابسته بآنها و مشتریان هر یک از این شرکت‌ها و هر شرکت حمل و نقل (نا آنجا که مربوط شود بخرید و یا فروش و یا صدور و یا حمل و نقل نفت خام یا گاز طبیعی ایران و یا مواد حاصله از هر یک از این دو و یا در آمد حاصله از چنین خرید و فروش و صدور حمل و نقل) و شرکت‌های عامل (نسبت بعملیات و وظائفی که طبق این قرارداد بعهدہ دارند) از هر گونه

مالیاتی که مقامات دولتی در ایران (چه مرکزی و چه محلی) وضع نمایند و همچنین از هر گونه مطالبه پرداخت یا اعتباری از هر قبیل که بنفع مقامات مزبور بعمل آید معاف خواهند بود و نیز سود سهامی که هر يك از آنها بابت درآمد حاصله از خرید و فروش و یا صدور و یا حمل و نقل نفت خام و گاز طبیعی ایران و مواد حاصله از هر يك از این دو و یا از بابت درآمد حاصله شرکتهای عامل از عملیات و وظائفی که طبق این قرارداد انجام میدهند بپردازند از هر گونه مالیات معاف خواهد بود.

ماده ۲۹ - هر نوع اختلاف بین ایران و هر يك از شرکتهای بازرگانی و یا هر يك از شرکتهای عامل که مربوط به مالیات بر درآمد حاصله از خرید و یا فروش و یا صدور و یا حمل و نقل نفت خام یا گاز طبیعی یا محصولات نفتی ایران و یا عملیات و وظائف مشروحه در این قرارداد باشد از جمله اختلافاتی است که بنحو مذکور در ماده ۴۴ این قرارداد از طریق داوری حل خواهد شد.

ماده ۳۰ - جزء الف - کلیه پرداختهای مشخص که طبق مندرجات ماده ۲۲ این قرارداد باید بشارکت ملی نفت ایران بعمل آید و کلیه جوهری که بابت مالیات بر درآمد باید از طرف شرکت های عامل و شرکتهای بازرگانی به ایران تأدیه شود بدیره انگلیسی خواهد بود باین قید که اگر در هر موقع :

بند (۱) - لیره انگلیسی که باین ترتیب از طرف ایران یا شرکت ملی نفت ایران دریافت میشود آزادانه قابل تبدیل بدلار امریکا نباشد و

بند (۲) - دولت انگلستان ترتیباتی را که مقارن باین قرارداد در خصوص تبدیل لیره های دریافتی بدلار امریکا داده (یا هر ترتیبی را که با موافقت ایران در تعدیل یا تعویض آن ترتیباتی بدهد) قطع کند.

موضوع باید بین ایران و اعضاء کنسرسیوم مورد شور قرار گیرد تا نسبت بشرايط

دیگری راجع باینکه پرداخت بچه ارزی باید بعمل آید توافق حاصل شود.

جزء ب - چنانچه توافق حاصل نشود اعضای کنسرسیوم بتقاضای ایران و شرکت ملی نفت ایران و با توجه باوضاع و احوال روز در نظر خواهند گرفت که قسمتی از وجوهی که باید بایران و شرکت ملی نفت ایران تأدیه شود باززهای محکم غیر از لیره انگلیسی پرداخت گردد این عمل براساسی خواهد بود که تناسب مجموع پرداختهائی که بهر يك از پولهای محکم مزبور انجام میشود معادل تناسبی باشد که شرکتهای بازرگانی از فروش نفت خام و محصولات نفتی و گازهای طبیعی که شرکتهای عامل تولید میکنند بقیمت فوب بنادر ایران بمشتریان خود بدست می آورند.

جزء ج - هر گونه وجوهی که باید بایران یا شرکت ملی نفت ایران طبق این قرارداد پرداخت شود بجز آنهاییکه در جزء (الف) این ماده اشاره شده و تمام وجوهی که شرکت ملی نفت ایران باید بشرکتهای عامل بپردازد بیول ایران خواهد بود بدین منظور هزینه های جاری و غیره که بلیره انگلیسی معین شده است بنرخ معدل واقعی ماهیانه که بآن نرخ پول ایران توسط شرکت عامل مربوطه در مقابل لیره انگلیسی در آن ماه خریداری شده است تسعیر خواهد شد.

ماده ۳۱ - جزء الف بند (۱) - ایران اقدامات لازم را بعمل خواهد آورد تا اعضای کنسرسیوم و شرکتهای بازرگانی و مؤسسات وابسته بهر يك از آنها و شرکتهای عامل مطمئناً بتوانند در مقابل لیره انگلیسی پول ایران را بنرخ ارز بازرگانی بانک و بدون تبعیض علیه آنها خریداری نمایند.

تمام بدهای گواهدینامه ارزی و حق العمل و یا امثال آن جزء نرخ ارز محسوب خواهد شد.

بند (۲) - نرخ ارز بازرگانی بانک عبارتست از نرخ ارز رایج یا متداول بانک در روز مورد بحث برای خرید پول ایران در ازاء پول غیر ایرانی که کلاً یا بعضاً از صدور

کالاهای عمده صادراتی ایران (بترتیب ارزش) غیر از نفت خام و مواد مشتقه آن حاصله در حوزه عملیات بدست آمده باشد.

اگر در هر موقع بیش از يك نرخ بانك در مورد این قبیل کالا موجود باشد «نرخ ارز بازرگانی بانك» عبارت از بهترین این نرخها خواهد بود.

بند (۳) - شق (۱) - در صورت بروز اختلافی در مورد این بند هر يك از طرفین اختلاف میتوانند موضوع را بدآوری حکم واحدی که بدرخواست متقاضی توسط مدیر عامل صندوق بین المللی پول معین میشود ارجاع کند مقررات مندرج در جزء های (د) الی نهایت جزء (ك) از ماده ۴۴ این قرارداد در مورد این دآوری قابل اجرا است.

شق (۲) - اگر بعلتی نتوان این انتصاب را بعمل آورد یا اگر انتصاب مزبور در مدت دوماه از تاریخ تقاضا انجام نگیرد هر يك از طرفین میتواند اختلاف را طبق ماده ۴۴ مزبور بدآوری ارجاع نماید.

شق (۳) - از لحاظ مراتب مندرج در شقهای (۱) و (۲) این بند نمایندگی شرکت بازرگانی با آن عضو کنسرسیوم خواهد بود که شرکت بازرگانی مذکور را معین کرده است.

جزء ب - از حیث این قرارداد و از نظر تعیین در آمد ناویرهای که در ایران بدست آمده از لحاظ مالیات بر در آمد دولت ایران چنانچه بهای اعلام شده به ارزی غیر از لیره انگلیسی باشد طبق مصرات اساسنامه صندوق بین المللی پول بهای مذکور بر اساس ارزش برابری روز لیره انگلیسی تسعیر خواهد شد. در صورت عدم تصریح چنین ارزش هائی ایران و اعضاء کنسرسیوم سعی خواهند کرد که در خصوص تعیین اساس قابل قبولی برای تسعیر مزبور توافق حاصل نمایند. در صورت عدم حصول

توافق تسعیر مذکور بر اساس متوسط نرخهای خرید و فروش ارز بین لیره انگلیسی و ارز مورد بحث در پایان روز کار اداری مربوطه طبق گواهی چیز ناشنال بانك لندن بعمل خواهد آمد.

جزء ج - هر گاه روزی نرخ خرید و فروش ارز در لندن معین نگردد نرخیکه بجای متوسط نرخ خرید و فروش ارز در لندن از لحاظ جزء (ب) این ماده باید ملاك عمل قرار گیرد عبارت خواهد بود از متوسط آخرین نرخهای قبلی ارز مورد بحث که بوسیله چیز نشنال بانك لندن گواهی شود.

در صورتیکه ارز خارجی مورد بحث در لندن نرخ بندی نشود نرخیکه باید برای منظورهای مذکور در فوق بجای متوسط نرخهای خرید و فروش ارز در لندن بکار رود عبارت از نرخی خواهد بود که چیز نشنال بانك لندن با توجه بمعاملات با آن ارز مناسب تشخیص دهد.

ماده ۳۲ - جزء الف - بند (۱) - اعضای کنسرسیوم و شرکتهای بازرگانی و شرکتهای وابسته بهر يك از آنها و شرکتهای عامل ملزم به تبدیل هیچ قسمت از وجوه خود بیول ایران نخواهند بود ولی شرکتهای عامل و جوهی را که برای پرداخت هزینههای عملیات خود در ایران لازم میدانند باید از طریق بانك ملی ایران بیول ایران تبدیل کنند.

هیچيك از این اعضاء و شرکتهای وابسته ها ممنوع نخواهند بود و از اینک هر گونه وجوه یا دارائی را آزادانه در خارج از ایران داشته باشند یا آنرا نقل و انتقال دهند و لو آنکه این وجوه یا دارائی از عملیات آنها در ایران بدست آمده باشد و همچنین ممنوع نخواهند بود از اینک حسابهای بازر خارجی در بانك ملی ایران داشته باشند و وجوهی را که در این حسابها بستانگار هستند نگهداشته یا انتقال داده یا صادر نمایند

بند (۲) - در خاتمه مدت این قرارداد اعضای کنسرسیوم و شرکتهای بازرگانی و شرکتهای وابسته هریک از آنها و شرکتهای عامل میتوانند وجوه اضافیه بر احتیاجات خود را در ایران تا جائیکه این وجوه از تبدیل ارز خارجی بیول ایران حاصل شده باشد بلیره استرلینگ تبدیل نمایند و میتوانند لییره هائی را کهه باین طریق بدست آورده اند . انتقال داده یا صادر نمایند .

جزء ب - بند (۱) - مدیران و کارکنان غیر ایرانی هریک از شرکتهای بازرگانی یا شرکتهای عامل و خانواده های این قبیل مدیران و کارکنان ممنوع نخواهند بود از اینکه وجوه یادارائی را که در خارج از ایران دارند آزادانه نگاهداشته یا انتقال دهند و میتوانند هر قسمت از این وجوه خارجی را که برای حوائج آنها ولی نه بمنظور سفته بازی ضروری باشد بایران انتقال دهند این قبیل اشخاص مجاز نخواهند بود که در ایران معاملات ارزی از هر قبیل بغیر از طریق بانک ملی ایران یا طرق دیگر که ایران قبول کند انجام دهند .

بند (۲) - مدیر یا کارمند هریک از شرکتهای بازرگانی یا شرکتهای عامل در خاتمه خدمت خود در ایران و هنگام عزیمت از ایران حق خواهد داشت مبلغی که از پنجاه درصد حقوق ۲۴ ماه آخر او در شرکت یا شرکتهای مربوطه متجاوز نباشد بلیره انگلیسی یا در مورد تبعه کشورهای متحده آمریکا بدولار آمریکا آزادانه از ایران صادر نماید .

جزء ج - در این ماده عنوان بانک ملی ایران شامل هر قائم مقام یا جانشین بانک ملی ایران خواهد بود .

ماده ۳۳ - جزء الف - بند (۱) - دفاتر عمده و حسابهای شرکتهای عامل و شرکتهای بازرگانی در ایران بلیره انگلیسی نگاهداری خواهد شد و برای معاملاتی که

بیول ایران انجام گرفته اسناد مربوطه بیول ایران نگاهداری خواهد شد .
بند (۲) - مبالغی که طبق جزء (ج) یا جزء (د) از ماده ۱۳ این قرارداد بوسیله شرکتهای بازرگانی بشرکتهای عامل مسترد یا برای آنها تهیه میشود باید بلیره انگلیسی مسترد یا تهیه شود . هزینه نصب یا سوار کردن تأسیسات یا تحصیل دارائی طبق مواد ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ این قرارداد تهیه شده بلیره انگلیسی معین خواهد شد .

جزء ب - از لحاظ کلیه مراتب مندرج در این قرار داد و برای تشخیص در آمد و یژه ایران از حیث مالیات بر در آمد ایران کلیه هزینه ها و وصولی های شرکتهای عامل و شرکتهای بازرگانی بلیره انگلیسی معین خواهد شد . راجع به تبدیل پول ایران در مورد هزینه ها و وصولی های شرکتهای عامل و شرکتهای بازرگانی بلیره انگلیسی تبدیل مزبور باید بر مآخذ معدل واقعی ماهیانه نرخیکه در ازاء لیره انگلیسی پول ایران توسط شرکت مربوطه طی ماه مذکور خریداری شده بعمل آید .
 در پایان هر سال هر گونه تفاوت ارزی (بلیره انگلیسی) که بعلت تغییرات در

نرخ ارز بین پول ایران و لیره انگلیسی در دفاتر شرکت مزبور بوجود آید بر حسب مورد از هزینه های جاری یا مخارج شرکت مورد بحث کسر یا بآن اضافه خواهد شد .
جزء ج - هزینه های شرکتهای بازرگانی که ممکن است بهر پولی غیر از لیره انگلیسی یا پول ایرانی بعمل آید باید طبق معدل ریاضی متوسط نرخهای ارز روزانه خرید و فروش لندن با مقایسه لیره انگلیسی و آن پول برای ماه مورد بحث بلیره انگلیسی تبدیل شود .

ماده ۳۴ - جزء الف - کلیه ماشین آلات - وسایل - وسایط نقلیه آبی - دستگاهها - افزار - ادوات - قطعات یدکی - مصالح - الوار - مواد شیمیائی - مواد ضروری برای اختلاط و امتزاج - وسایل خودرو - و سایر وسایط نقلیه - هواپیما

هر نوع مصالح ساختمانی - آلات فولادی - اشیاء و لوازم واثائیۀ اداری - حوائج کشتی - مواد خواربار - البسه و لوازم استحفاظی - دستگاههای تعلیماتی - محصولات نفتی که از عملیات شرکتهای عامل در ایران بدست نیاید و کلیۀ اجناس دیگری که منحصراً از لحاظ صرفه جوئی و حسن جریان عملیات و وظایف شرکت ملی نفت ایران یا شرکتهای عامل طبق این قرارداد ضروری باشد بدون پروانه ورودی و با معافیت از هرگونه حقوق گمرکی و عوارض و سایر مالیاتها یا پرداختهای دیگر بایران وارد خواهد شد. مواد فوق شامل حوائج طبی و جراحی و لوازم بیمارستان و محصولات طبی و دارو و اسباب طبی واثائیۀ وادوانی که در تأسیس و گرداندن بیمارستان و داروخانه ضروری باشد نیز خواهد بود.

جزء ب - اجناسیکه برای استفاده و مصرف مدیران و کارکنان (ووابستگان - تحت تکفل آنها) شرکت ملی نفت ایران یا شرکتهای عامل مناسب تشخیص گردد بدون لزوم هیچگونه پروانه ورودی و با معافیت از مقررات هر نوع انحصار دولتی و ملی با پرداخت حقوق گمرکی و سایر مالیاتهاییکه در موقع ورود معمولاً بآن تعلق میگردد وارد خواهد شد. این قبیل اجناس قابل فروش نخواهد بود مگر بمدیران و کارکنان و مکفولین مذکور آنهم صرفاً برای استفاده و مصرف آنها.

جزء ج - بدون آنکه در کلیات حقوق فوق الذکر محدودیتی حاصل شود شرکتهای عامل در تحصیل لوازم و حوائج مورد مصرف خودشان باید نسبت باشیائیکه در ایران ساخته و مهیا میشود در جحان قائل شوند باین قید که اشیاء مذکوره بامقایسه آن با اشیاء مشابه خارجی باهمان شرایط مساعد از لحاظ نوع جنس و قیمت و سهل الحصول بودن آن در موقع لزوم بمقادیر موردنیاز و قابل مصرف بودن آن در موردی که برای آن منظور شده در ایران بدست بیاید. در مقایسه قیمت اشیاء وارداتی با

اشیاء ساخته و مهیا شده در ایران کرایه و هر گونه حقوق گمر کی که طبق این قرارداد نسبت با اشیاء وارداتی مزبور قابل پرداخت باشد ملحوظ گردد .

جزء ۵ - شرکتهای عامل حق خواهند داشت در هر موقع که مایل باشند اشیائی را که طبق جزء های (الف) و (ب) فوق الذکر وارد کرده اند و دیگر برای آن در ایران مصرفی ندارند بدون هیچگونه پروانه و با معافیت از حقوق صادراتی یا سایر مالیات ها یا پرداختهای دیگر مجدداً صادر کنند مگر اشیائی که طبق این قرارداد بمالکیت ایران یا شرکت ملی نفت ایران درآمده باشد .

شرکتهای عامل نیز حق خواهند داشت با تصویب شرکت ملی نفت ایران که بدون جهت از تصویب مزبور خودداری نشده و تأخیری در آن رخ نخواهد داد اشیاء مذکور را در ایران بفروش برسانند . بدیهی است در چنین صورتی مسئولیت پرداخت حقوق مربوطه و همچنین رعایت تشریفات لازمه طبق مقررات جاری و تهیه اسناد ترخیص برای شرکتهای عامل بعهده خریدار خواهد بود .

جزء ۵ - کلیه واردات و صادرات مذکور در این قرارداد مشمول تنظیم اسناد و تشریفات گمر کی بوده (که این تکالیف از آنچه معمولاً مجری است سنگین تر نخواهد بود) ولی مشمول پرداختهایی که بموجب مقررات مربوطه این قرارداد از آن معاف گردیده نمیشد . این قبیل تشریفات و تنظیم اسناد بطور ساده و سریع انجام خواهد شد و باین منظور بین شرکتهای عامل و شرکتهای بازرگانی یا هر يك از آنها و مقامات گمر کی ایران ممکن است عنداللزوم ترتیبات مقتضی داده شود .

ماده ۳۵ - جزء الف - اعضاء کنسرسیوم و شرکتهای بازرگانی و وابسته های

هر يك از آنها و مشتریان مربوطه آنها با تعهد بر عایت حق تقدم احتیاجات مصرف داخلی ایران میتوانند نفت خام و گاز طبیعی را که از شرکت ملی نفت ایران طبق این قرارداد میخرند و نیز محصولات آن را که شرکتهای عامل از مواد مزبور میسازند

بمنظور صدور و مصرف خارج از ایران بهر کس و بهر قیمتی که اعضای مزبور یا شرکتهای یا وابسته‌های آنها یا مشتریان شخصاً و آزادانه تعیین کنند بفروش رسانیده یا بهر ترتیب دیگر از ملکیت خود خارج کنند و آنرا بهر وسیله و بر طبق هر گونه شرایطی که مقتضی بدانند از ایران بخارج حمل نمایند .

جزء ب - صدور مواد مذکور از حقوق گمرکی و مالیات صادراتی معاف بوده و مقید باداء سایر مالیاتها و عوارض یا پرداختهای دیگری بمقامات دولتی ایران (اعم از مر کزی یا محلی) نخواهد بود. اعضاء کنسرسیوم و شر کتهای بازر گانی و وابسته‌های هر يك از آنها و مشتریان مربوطه آنها میتوانند مواد مذکور را بدون لزوم پروانه یا تشریفات خاصه دیگری باستثناء تنظیم اسناد و تشریفات گمر کی بشرح مندرج در جزء (ه) ماده ۳۴ این قرارداد یا ترتیبات دیگری که طبق ماده مزبور برقرار شده باشد آزادانه از ایران خارج نمایند .

جزء ج - در موارد آنچه راجع به صادرات در این ماده قید شده و آنچه راجع به واردات و صدور مجدد آن در ماده ۳۴ درج شده است صادر کنندنده یا وارد کنندنده نسبت به بیمه کردن یا بیمه نکردن کشتی و ملوانان و محمولات و کرایه حمل آن و تشخیص میزان بیمه مزبور و تعیین بیمه گر مختار خواهد بود .

ماده ۳۶ - شر کتهای عامل و شر کتهای بازر گانی و کارمندان آنها و خانواده‌های کارمندان آنها در مورد رفت و آمد اشخاص و حمل اثاثیه و آلات و ادوات و کلیه کالاهای آزادی کامل خواهند داشت و همچنین در مورد وسائل ارتباطیه چه در داخل ناحیه عملیات و چه بین ناحیه عملیات و سایر نقاط ایران که شر کتهای مزبور در آنجا عمل میکنند آزادی و تأمین خواهند داشت . طرز برقراری تسهیلات از طرف ایران بمنظور تأمین آزادی حرکت و حمل و نقل و آزادی و تأمین وسائل ارتباطیه

پس از مشاوره بین ایران و شرکتهای عامل تعیین خواهد شد .

ماده ۳۷ - جزء الف - وزارت دارائی اختیار کامل از طرف ایران برای اجرا

و اعمال مقررات این قرارداد خواهد داشت . وزارت مزبور میتواند از طرف ایران هرگونه اقدامی بعمل آورده یا هرگونه موافقتی بنماید که در مورد این قرارداد یا برای تأمین اجرای آن بطرز بهتر لازم یا مقتضی باشد هر اقدامی که بدین نحو انجام یا موافقتی که بدین طریق بعمل آمده باشد برای ایران الزام آور خواهد بود . هر يك از طرفهای این قرارداد که احتیاج یا تمایل بیک چنین موافقت یا اقدامی داشته باشد بوزارت مزبور مراجعه خواهد نمود اولیای امور ایران همه نوع دستورهای را که وزارت دارائی در مورد اجرا و اعمال مقررات این قرارداد بآنها بدهد اجرا خواهند نمود و دارای اختیارات کامل برای اجرای دستورهای مزبور خواهند بود چنانچه وزرات دارائی بهر علتی اختیاراتی را که بر طبق این جزء دارد دیگر اجرا ننماید اختیارات مزبور بوسیله وزارت یا دستگاه دیگری که هیئت وزیران تعیین خواهد نمود اجرا خواهد شد .

جزء ب - شرکت ملی نفت ایران دارای تمام حقوق و اختیارات لازم خواهد بود برای آنکه در هر موقع بتواند هرگونه تریبانی را که در مورد اقدامات و عملیات موضوع این قرارداد لازم یا مقتضی باشد بدهد .

ماده ۳۸ - جزء الف - ایران بدینوسیله تضمین میکند که شرکت ملی

ایران تعهداتی را که بموجب این قرارداد دارد انجام دهد .

جزء ب - هرگاه وظایف شرکت ملی نفت ایران بشخص دیگری که تحت

اختیار ایران یا مسئول در مقابل ایران باشد منتقل شود شخص مزبور تمام تعهداتی را که شرکت ملی نفت ایران بموجب این قرارداد دارد بعهده خواهد گرفت و ایران

در ضمانت خود در انجام آن تعهدات باقی خواهد بود .

جزء ج - هرگاه شرکت ملی نفت ایران از میان برود وظایف آن بشخص دیگری که تحت اختیار ایران یا مسئول در مقابل ایران باشد محول نگردد تمام تعهداتی که شرکت ملی نفت ایران بموجب این قرارداد دارد تعهدات مستقیم ایران خواهد شد .

ماده ۳۹ - هر عضو کنسرسیوم حق خواهد داشت که در هر وقت در مدت این قرارداد تمام یا يك قسمت حقوق یا منافع را که به ای نحو کان بموجب این قرارداد داشته باشد بشخص دیگری بفروشد یا واگذار یا منتقل کند بشرط آنکه چنین شخصی اگر قبلاً طرف این قرار داد نباشد بر اثر عمل مزبور طرف این قرارداد واقع شود و تمام تعهداتی را که آن عضو کنسرسیوم بموجب این قرارداد دارد بعهده بگیرد و نیز مشروط به آنکه هیچ فروش یا واگذاری یا انتقالی تا ایران بآن رضایت کتبی نداده اعتبار پیدا نکند ایران از دادن این رضایت بدون دلیل موجه خودداری نخواهد نمود و در اعلام رضایت تأخیر نخواهد کرد با این قید که اگر شخصی که بدین ترتیب آن حقوق را بدست می آورد شرکت وابسته بآن عضو کنسرسیوم که فروشنده یا واگذار کننده یا انتقال دهنده است باشد تحصیل رضایت کتبی مزبور لزوم نخواهد داشت ولی چنین فروش یا واگذاری یا انتقالی که بمنفع شرکت وابسته صورت گیرد بهیچوجه عضو کنسرسیوم مربوطه را از تعهداتی که بموجب این قرارداد دارد بری الذمه نخواهد نمود .

ماده ۴۰ - جزء الف - ایران و شرکت ملی نفت ایران تصدیق مینمایند که هیچیک از اعضاء کنسرسیوم و وابسته های آنها که طرف این قرارداد هستند یا خواهند بود نسبت بهیچ نوع دعاوی و مطالبات ایران و شرکت ملی نفت ایران یا هر يك از

آنها که مربوط به موضوعی قبل از تاریخ اجرای قرارداد باشد مسئولیتی ندارند .
جزء ب - ایران و شرکت ملی نفت ایران و هریک از آنها بدینوسیله قبول میکنند که هرگاه اعضاء کنسرسیوم یا هریک از وابسته های آنها که طرف این قرارداد هستند یا خواهند بود در نتیجه هر نوع دعاوی و مطالباتی که بر علیه آنها یا هریک از آنها از طرف هر شخصی در موارد ذیل اقامه گردد متحمل خساراتی شوند خسارات مزبور را جبران نمایند :

بند (۱) - عملیات مربوط به نفت در ایران که شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران قبل از وقایع سال ۱۳۲۹-۱۳۳۰ انجام داده یا

بند (۲) - نتایج مستقیم یا غیر مستقیم وقایع سال ۱۳۲۹-۱۳۳۰ یا نتایج هر گونه معاملاتی که ایران یا شرکت ملی نفت ایران قبل از تاریخ اجرا منعقد نموده باشد و امور مربوط بآن بشرط آنکه جبران خساراتی که بموجب همین بند نسبت بشرکت سهامی نفت انگلیس و ایران و وابسته های آن مقرر شده شامل موارد ذیل نباشد :

شق (۱) - دعاوی ناشی از خطاری که شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران بعنوان مشتریانی که قصد خرید داشته اند و بعنوان اشخاص دیگر صادر نموده و بروز اختلاف مربوط بحقوق مالکیت نفت ایران را باطلاع آنها رسانیده و یا ناشی از اقداماتی که برای دفاع از حقوق قانونی خود بعمل آورده باشد یا هر گونه حکم خساراتی که از طرف دادگاه های خارجی در نتیجه دعاوی مطروحه قبل از تاریخ اجرا نسبت بهر معامله منعقد بین شرکت ملی نفت ایران و خریداران خارجی نفت ایران علیه شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران صادر شده یا بشود یا

شق (۲) - هر دعوی که ممکن است بوسیله اشخاص ثالث بر علیه شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران راجع بهر قصوری که شرکت مزبور در رسانیدن نفت در نتیجه

وقایع سال ۱۳۲۹-۱۳۳۰ کرده اقامه شود .

ماده ۴۱ جزء الف - طرفهای این قرارداد متعهد میشوند که شرایط و مقررات این قرارداد را بر طبق اصول حسن نیت و صمیمیت متقابل اجرا نموده و هم عبارات و هم روح شرایط و مقررات مزبور را رعایت کنند .

جزء ب - هیچگونه اقدام قانونگذاری یا اداری اعم از مستقیم یا غیر مستقیم و یا عمل دیگری از هر قبیل از طرف ایران یا مقامات دولتی در ایران (اعم از مرکزی- و محلی) این قرارداد را لغاء نخواهد نمود و در مقررات آن اصلاح یا تغییری بعمل نخواهد آورد و مانع و مخل حسن اجرای مقررات آن نخواهد شد .

لغاء یا اصلاح یا تغییر مزبور فقط در صورت توافق طرفهای این قرارداد ممکن خواهد بود .

جزء ج - در صورتیکه طرفهای این قرارداد توافق دیگری در این باب ننماید این قرار داد قبل از انقضای مدت آن فسخ نخواهد شد مگر در صورتیکه هیئت داوری یا داور واحدی که بر طبق ماده ۴۴ این قرارداد تعیین شده باشد بموجب رأی خود این قرارداد را بعلت نقض مقررات آن یا بعلت اینسکه اجرای قرارداد بکلی غیر مقدور گردیده خاتمه یافته اعلام کند .

ماده ۴۲ جزء الف - هر گاه یکی از طرفهای این قرار داد مدعی شود که طرف دیگری از اجرای هر گونه تعهد مقرر در این قرارداد تخلف کرده طرف اول بدواً بموجب اخطار کتبی بطرف دیگر مورد تخلف ادعائی را اطلاع داده و تقاضای رفع آنرا خواهد نمود . هر گاه موضوع ظرف سی روز پس از وصول اخطار مزبور با مدت طولانی تری که ممکن است مورد توافق طرفین قرار گیرد حل نشود شکایت مورد بحث ممکن است بر طبق ماده ۴۳ این قرارداد به هیئت سازش مراجعه شود .

هر شکایتی که یکی از طرفین نخواهد آنرا به هیئت سازش ارجاع کند و یا شکایتی که به هیئت سازش مراجعه شده ولی رأی الزام آوری از طرف هیئت مزبور تکلیف آنرا معین ننموده باشد ممکن است طرف اول آنرا بر طبق ماده ۳۱ یا ماده ۴۴ این قرارداد (هر کدام مورد پیدا کند) بدآوری ارجاع نماید.

جزء ب - در مورد این ماده و مواد ۴۳ و ۴۴ نمایندگی شرکت بازرگانی با آن عضو کنسرسیوم خواهد بود که آن شرکت را تعیین نموده است.

ماده ۴۳ - نسبت به هر شکایتی که بر طبق ماده ۴۲ این قرارداد پیش آید طرفین میتوانند موافقت کنند که موضوع بیک هیئت سازش مختلط مرکب از چهار عضو مراجعه شود که هر یک از طرفین دو نفر آنرا تعیین خواهد نمود و وظیفه آنها کوشش در حل موضوع بطریق دوستانه خواهد بود هیئت سازش پس از استماع اظهارات نمایندگان طرفین رأی خود را ظرف سه ماه از تاریخ ارجاع شکایت به هیئت صادر خواهد کرد. رأی مزبور در صورتی الزام آور خواهد بود که باتفاق صادر شده باشد.

ماده ۴۴ - جزء الف - بند (۱) - باستثنای مورد مقرر در ماده ۳۱ این قرارداد تنها طریقه ختم اختلافاتی که در بین طرفهای این قرارداد در نتیجه یاد ر مورد اجرا یا تفسیر این قرارداد و تشخیص حقوق و تعهدات طرفها طبق این قرارداد و یا عمل بمفاد این ماده بروز کند و باتوسل بمقررات ماده ۴۲ یا ماده ۴۳ این قرارداد حل نشود مراجعه بدآوری بر طبق مقررات این ماده خواهد بود.

بند (۲) - ارجاع امر بدآوری با اخطار کتبی از طرف شاکی بعنوان طرف دیگر شروع خواهد شد.

جزء ب - بند (۱) - چنانچه اختلاف مربوط به مسائل فنی یا محاسباتی باشد ممکن است با توافق طرفین خواه بکارشناس واحد خواه به هیئتی مرکب از سه کارشناس مراجعه

شود. دو نفر از سه کارشناس مزبور را طرفین انتخاب خواهند کرد (هر یک یک نفر) و سومی بتراضی طرفین تعیین خواهد شد. اگر طرفین نتوانند در انتخاب کارشناس واحد یا کارشناس سومی تراضی کنند هر یک از طرفین میتواند در موارد فنی بمدیر آید گنوسیشه تکنیشه هو خسوله زورینخ EIDGENOSSISCHE TECHNISCHE HOCHSCHULE و در موارد محاسباتی برئیس شوائتز ریشه کامرفور رویزیوئوزن زورینخ SCHWEIZERISCHE RAMMER FUR FEVITION SWESN مراجعه کند که کارشناس واحد یا کارشناس سومی را تعیین نماید چنانچه ظرف یک ماه از تاریخ ارجاع امر بدآوری طرفین در باب ارجاع اختلاف بکارشناس واحد یا کارشناسهائی بشرح مقرر بالا تراضی نمایند موضوع بایستی طبق مقررات جزء (ج) و جزءهای زیر این ماده بدآوری ارجاع شود.

بند (۲) طرفین ظرف یک ماه از تاریخ ارجاع امر بدآوری کارشناس یا کارشناسها را تعیین خواهند کرد. کارشناس سوم در صورتیکه بتراضی طرفین انتخاب نشده باشد ظرف دو ماه تعیین خواهد شد.

تعیین کارشناس واحد در مواردیکه بتراضی طرفین عملی نشده باشد ظرف مدت سه ماه از تاریخ ارجاع امر بدآوری بعمل خواهد آمد.

بند (۳) - طرفین باید در قرارداد دآوری مسائل فنی یا محاسباتی را که مورد رسیدگی قرار میگردد بطرز روشن و صریح توضیح دهند. رأی کارشناس واحد یا سه کارشناس باید ظرف شش ماه از تاریخ تعیین کارشناس واحد یا کارشناس سوم (هر کدام که مورد پیدا کند) صادر شود.

اگر اختلاف بسه کارشناس مراجعه شود رأی کارشناسان ممکن است با کثرت آراء صادر شود کارشناس یا کارشناسان باید رأی خود را منحصرأ نسبت بمسائل فنی

محاسبه‌ای صادر کنند و رأی مزبور قاطع و برای طرفین الزام‌آور خواهد بود.

بند (۴) - اگر ضمن رسیدگی که بر طبق بند (۱) و (۲) و (۳) این جزء از طرف کارشناس یا کارشناسان بعمل می‌آید مسئله‌ای که بنظر کارشناس یا کارشناسان یا هر یک از طرفین جنبه حقوقی داشته باشد (با توجه باینکه هر مسئله‌ای که مربوط بتفسیر این قرارداد واجد جنبه حقوقی خواهد بود) پیش آید بطوریکه اخذ تصمیم نسبت بموضوع فنی یا محاسبه‌ای مورد بحث مستلزم تعیین تکلیف مسئله حقوقی باشد در آن صورت اگر مسئله مزبور بتوافق طرفین حل نشود طرفین یا یکی از آنها بایستی خواه ابتکاراً از جانب خود خواه بدرخواست کارشناس یا کارشناسان آنها بر طبق جزء (ج) و جزءهای زیر این ماده بدآوری ارجاع کنند.

بند (۵) - در این مورد بمنظور احتساب مدت‌هایی که در جزءهای زیر این ماده ذکر شده اخطار یکی از طرفین بطرف دیگر دایر بقصد ارجاع مسئله حقوقی بدآوری بشرح فوق بانضمام توضیح مسئله حقوقی مزبور در حکم ارجاع امر بدآوری از طرف اخطار کننده تلقی خواهد شد.

بند (۶) - در موردی که مسئله حقوقی ضمن رسیدگی پیش آمده و بر طبق بندها (۴) و (۵) این جزء بدآوری ارجاع شود رسیدگی کارشناس یا کارشناسان الزاماً متوقف نخواهد شد مگر در صورتیکه بنظر کارشناس یا کارشناسان مسئله حقوقی نوعی باشد که قبل از تعیین تکلیف آن ادامه رسیدگی مفید نباشد. چنانچه رسیدگی تا تعیین تکلیف مسئله حقوقی معوق بماند بمجرد تعیین تکلیف موضوع طرفین شرح آنها با اطلاع کارشناس یا کارشناسان خواهند رساند که رسیدگی موضوع فنی یا محاسبه‌ای مورد بحث را تعقیب نموده هر چه زودتر بمرحله تصمیم نهائی برسانند.

جزء ج. بند (۱) - چنانچه طرفین توافق در ارجاع اختلاف بکارشناس

یا کارشناسان بر طبق جزء (ب) این ماده نمایند و یا چنانچه توافق کرده باشند ولی تعیین کارشناس یا صدور رأی در ظرف مدت‌های مقرر صورت نگرفته باشد و یا وضعی که در بند (۴) جزء (ب) این ماده پیش‌بینی شده پیش آمده و یکی از طرفین اقدام برای تعیین تکلیف مسئله حقوقی بعمل آورده باشد هر يك از طرفین یکنفر داور تعیین خواهد نمود و دوفنر داور قبل از شروع داوری داور ثالثی را انتخاب خواهند کرد که سمت رئیس هیئت داوری را خواهد داشت. چنانچه دوفنر داور نتوانند در ظرف چهار ماه از تاریخ ارجاع بدآوری نسبت به داور ثالث تراضی کنند و چنانچه طرفین بطرز دیگری توافق نمایند داور ثالث بدرخواست هر يك از طرفین از طرف رئیس دیوان دادگستری بین‌المللی تعیین خواهد شد.

بند (۲) - اگر یکی از طرفین ظرف دو ماه از تاریخ ارجاع امر بدآوری داور خود را انتخاب ننماید و یا انتخابی را که نموده است با اطلاع طرف دیگر نرساند طرف دیگر حق خواهد داشت که رئیس دیوان دادگستری بین‌المللی مراجعه و تقاضای تعیین داور واحد بنماید.

بند (۳) - اگر رئیس دیوان دادگستری بین‌المللی تبعه ایران یا تبعه یکی از کشورهای باشد که طرفهای دیگر این قرار داد در آن کشورها تأسیس شده اند انتخابات مصرح در بند (۱) و (۲) این جزء بوسیله مشارالیه بعمل نخواهد آمد. اگر باین دلیل یا هر دلیل دیگری انتخاب داور واحد یا داور ثالث بر طبق بندهای (۱) و (۲) این جزء بعمل نیاید و طرفین هم کتباً بطرز دیگری توافق نکرده باشند در آن صورت بدرخواست هر يك از طرفین انتخاب مزبور از طرف نایب رئیس دیوان دادگستری بین‌المللی (بشرط اینکه مشارالیه تبعه ایران یا تبعه یکی از کشورهای که طرفهای دیگر این قرارداد در آن کشورها تأسیس شده اند نباشد) بعمل خواهد آمد چنانچه

انتخاب باین طریق هم عملی نشود بوسیله رئیس داد گاه فدرال سویس و چنانچه باین طریق هم انجام نشود بوسیله رئیس (یا قاضی هم عرض رئیس) عالیترین داد گاه کشورهای زیر بترتیب بعمل خواهد آمد :

دانمارك - سوئد - برزیل .

بند (۴) - تعیین داور ثالث واحد بر طبق بند (۱) و (۲) و (۳) این جزء کاملاً بسته بتشخیص کسی خواهد بود که اجازه انتخاب دارد و هیچیک از طرفین نمیتواند نسبت بتشخیص مزبور تردید کند . شخصیکه باین طریق تعیین میشود نباید با ایران یا کشورهاییکه طرفهای دیگر این قرارداد در آن کشورها تأسیس شده اند رابطه نزدیکی داشته و یا در خدمت رسمی ایران یا آن کشورها بوده یا تبعه آنها باشد یا عضو جامعه مشترك المنافع بریتانیا یا کشور تحت الحمايه یا مستعمره یا کشور تحت اداره یا تحت تصرف یکی از ملل فوق الذکر باشد .

بند (۵) - اگر اختلاف به هیئت داوری ارجاع شود رأی ممکن است با کثرت صادر شود و طرفین رأی داور واحد یا هیئت داوری را با حسن نیت اجرا خواهند کرد .

جزء ۵ - محل و تشریفات داوری را طرفین تعیین خواهند کرد چنانچه در این باب توافق نشود محل و تشریفات مزبور از طرف کارشناس و یا کارشناس ثالث یا داور ثالث یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کنند) تعیین خواهد شد .

جزء ۵ - طرفین همه نوع تسهیلات (منجمله حق ورود بناحیه عملیات) را برای کارشناس یا کارشناسان یا هیئت داوری یا داور واحد فراهم خواهند کرد تا هر گونه اطلاعاتی را که برای تعیین تکلیف اختلاف لازم باشد بدست آورند . عدم حضور یا امتناع یکی از طرفین داوری نمیتواند مانع یا محل جریان داوری در يك یا همه مراحل آن بشود .

جزء ۹ - مادام که تصمیم یارای داوری صادر نشده توقف عملیات یا فعالیت‌هایی که موضوع داوری از آن ناشی شده است الزامی نیست. در صورتیکه تصمیم یارای داوری دایر بر موجه بودن شکایت باشد ضمن تصمیم یا رای مزبور ممکن است ترتیب مقتضی برای جبران خسارات شاکی مقرر گردد.

جزء ۱۰ - تعیین مسئولیت پرداخت هزینه داوری کاملاً بسته به تشخیص کارشناس یا کارشناسان یا هیئت داوری یا داور واحد (هر کدام که مورد پیدا کند) خواهد بود.

جزء ۱۱ - چنانچه بهره‌علت کارشناس یا یکی از اعضای هیئت داوری یا داور واحد پس از قبول وظایفی که باو محول شده یا مایل بشروع یا تکمیل رسیدگی بمورد اختلاف نباشد و چنانچه طرفین بصورت دیگری هم توافق نمایند هر یک از طرفین میتواند از رئیس داد گاه داد گستری بین‌المللی تقاضا کند که در اینباب که آیا انتخاب اولیه را باید خاتمه یافته تلقی کرد تصمیم اتخاذ کند اگر تصمیم مشارالیه از این قرار باشد از شخص یا اشخاصیکه انتخاب اولیه بوسیله آنها بعمل آمده تقاضا خواهد کرد که ظرف مدتی که تعیین خواهد نمود جانشینی تعیین کنند و چنانچه ظرف مدت مقرر جانشین تعیین نشود یا در صورتیکه انتخاب اولیه بوسیله خود او بعمل آمده باشد مشارالیه خود جانشین را تعیین خواهد نمود. اگر رئیس دیوان داد گستری بین‌المللی تبعه ایران یا یکی از سایر کشورهایی باشد که طرفهای دیگر این قرارداد در آن کشورها تأسیس شده‌اند یا اگر باین دلیل یا هر دلیل دیگری وظایف موضوع این جزء بوسیله مشارالیه اجرا نشود اجرای وظایف مزبور بمعهد یکی از اشخاص دیگری محول خواهد گردید که در بند (۳) جزء (ج) این ماده با ترتیب مقرر ذکر شده است.

جزء ۱۲ - هر گاه داد گاه بین‌المللی جدیدی که از حیث نوع و صلاحیت نظیر

دیوان دادگستری بین المللی باشد جانشین آن دادگاه گردد و یا وظایف دادگاه اخیرالذکر تا حد معتنابهی بدادگاه جدید محول یا منتقل گردد وظایفی که برطبق این ماده اجرای آن بعهده رئیس دیوان دادگستری بین المللی است بعهده رئیس دادگاه بین المللی جدید قرار خواهد گرفت بدون اینکه توافقی در اینباب بین طرفین لازم باشد.

جزء ی - تا حدی که مورد داشته باشد ضمن تصمیمات و آرائی که برطبق این ماده صادر میشود باید مهلت اجراء تصریح گردد.

جزء ک - ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم یا رأی بطرفین هر يك از آنها میتواند از کارشناس یا کارشناسان یا هیئت داوری یا داور واحدی (هر کدام که - مورد پیدا کند) که تصمیم یا رأی اولیه را صادر نموده تقاضای تفسیر آنرا بنماید این تقاضا در اعتبار تصمیم یا رأی تأثیری نخواهد داشت تفسیر مزبور باید ظرف یکماه از تاریخ تقاضا داده شود و اجرای تصمیم یا رأی تا صدور تفسیر یا انقضای يك ماه (هر کدام زودتر واقع شود) معوق خواهد ماند.

ماده ۴۵ - جزء الف - چنانچه تصمیم یا رأی نهائی صادر طبق ماده ۴۴ این قرارداد فقط دایر به الزام پرداخت مبلغ معین مصرح در تصمیم یا رأی مزبوره ایران یا بشرکت ملی نفت ایران بوسیله هرطرف دیگر باشد و مبلغ مزبور ظرف مدت مقرر در تصمیم یا رأی مذکور یا در صورت عدم قید مدت در تصمیم یا رأی ظرف سه ماه از تاریخ آن تصمیم یا رأی پرداخت نشود ایران حق خواهد داشت که صدور تمام نفت خام و محصولات نفتی از ایران را توسط طرف متخلف تا پرداخت مبلغ مزبور منع نماید.

جزء ب - درموردیکه رأی نهائی برطبق ماده ۴۴ این قرارداد صادر شده باشد

چنانچه طرفی که موظف با اجرای رأی میباشد ظرف مهلت مقرر در رأی یا (چنانچه مهلتی ضمن رأی معین نشده باشد) در ظرف شش ماه پس از ابلاغ رأی بطرفین مفاد رأی را اجرا نکند طرفی که رأی بنفع اوصادر شده حق خواهد داشت که اعلام فسخ این قرارداد را بوسیله تصمیم هیئت داورى یا داور واحد که برطبق مقررات جزء (ج) این ماده اتخاذ خواهد شد بخواهد تصمیم مزبور نسبت به حقوق و تعهداتی که از اجرای این قرارداد قبل از تاریخ فسخ قرارداد (طبق این قرارداد) ناشی شده و یا بشود تأثیری نخواهد داشت. حقوق و وجوه و خسارات دیگری هم که بموجب رأی هیئت داورى یا داور واحد مقرر شده باشد در همین حکم خواهد بود.

جزء ج - تصمیمی که برطبق مقررات جزء (ب) این ماده پیش بینی شده فقط با رعایت شرایط زیر ممکن است اتخاذ شود :

بند (۱) - فقط هیئت داورى یا داور واحدی که رأی نهائی مربوطه را صادر کرده میتواند این تصمیم را اتخاذ کند.

بند (۲) - چنانچه هیئت داورى یا داور واحدی که رأی مزبور را صادر کرده بهر علتی قادر یا مایل با اقدام نباشد موضوع فسخ قرارداد بعلت عدم اجرای رأی برطبق ماده ۴۴ این قرارداد و بطرزی که برای حل اختلافات پیش بینی شده بداورى ارجاع خواهد شد.

بند (۳) - هیئت داورى یا داور واحد قبل از اخذ تصمیم دایر به فسخ این قرارداد بایستی اول يك مدت اضافی (که از نود روز کمتر نخواهد بود) برای اجرای رأی مقرر نماید و تصمیم مزبور را فقط در صورتی اتخاذ خواهد کرد که مدت اضافی مقرر منقضی شده و طبق نظر آنها مفاد رأی اجرا نگردیده باشد.

ماده ۴۶ - نظر باینکه طرفهای این قرارداد تابع ملیتهای مختلف میباشند تعبیر

و تفسیر و اجرای این قرارداد تابع اصول حقوقی خواهد بود که بین ایران و کشورهاییکه طرفهای دیگر این قرارداد در آن کشورها تأسیس شده اند مشترک باشد و در صورتیکه چنین اصول مشترکی وجود نداشته باشد تابع اصول حقوقی خواهد بود که مورد قبول کشورهای متمدن بطور عموم باشد (منجمله اصولی که دادگاههای بین المللی طبق آن عمل نموده باشند).

ماده ۴۷ - جزء الف - در مورد وقایعی از قبیل جنگ و شورش و اغتشاشات داخلی و اعتصاب و طوفان و امواج مدی و سیل و بیماریهای همه گیر (اپیدمی) و انفجار و آتش سوزی و برق و زلزله (وقایع از این قبیل محدود به مثالهای مذکور نیست) که از حیطه اختیار هر يك از طرفهایی که بموجب این قرارداد تعهداتی دارند خارج باشد و اجرای تعهدات مصرح در این قرارداد را غیر ممکن سازد یا موجب جلوگیری از انجام آن یا تأخیر در انجام آن گردد عدم انجام تعهد مزبور بعنوان قصور در اجرای مقررات این قرارداد تلقی نخواهد شد.

جزء ب - بدون اینکه این جزء تأثیری در مقررات جزء (ب) ماده ۴۱ این قرارداد داشته باشد در موردی که هر يك از طرفهای مذکور بالاتعهدی را که بموجب مقررات این قرارداد نموده در نتیجه اطاعت از هر نوع قوانین یا احکام یا مقررات یا تصویبنامه های دولتی نتواند انجام دهد عدم انجام تعهد مزبور بعنوان قصور در انجام مقررات این قرارداد تلقی نخواهد شد مشروط بر اینکه ثابت شود که عدم انجام تعهد مزبور نتیجه لازم اجرای قانون یا حکم یا مقررات یا تصویبنامه مربوطه بوده باشد.

جزء ج - مفاد این ماده مانع نخواهد شد از اینکه هر يك از طرفهای این قرارداد نسبت باین موضوع که آیا قرارداد بایستی بعلت آنکه اجرای آن بکلی غیر مقدور شده فسخ شود بر طبق مقررات ماده ۴۴ این قرارداد بدآوری مراجعه کند.

ماده ۴۸ جزء - الف - متن فارسی و انگلیسی این قرارداد هر دو معتبر است در صورتیکه اختلافی پیش آید و بدآوری ارجاع شود هر دو متن به هیئت داورى یادآور واحد (هر کدام مورد داشته باشد) عرضه خواهد شد که قصد طرفین را از روی هر دو متن تفسیر نمایند. هر گاه بین دو متن مزبور اختلافی در مورد حقوق و وظایف طرفین پیدا شود متن انگلیسی معتبر خواهد بود.

جزء ب - متن های انگلیسی و فارسی ممکن است در يك تاريخ يا تاريخهای مختلف بامضاء یا مهر طرفهای این قرارداد برسد امضای این قرارداد وقتی انجام یافته تلقی خواهد شد که يك نسخه از یکی از دو متن بامضای همه طرفها رسیده باشد.

ماده ۴۹ جزء الف - مدت این قرارداد بیست و پنج سال از تاریخ اجرا خواهد بود بعلاوه هر مدت اضافی که بشرح مندرج در این قرارداد اعتبار قرارداد برای آن مدت ادامه یابد.

جزء ب - هر گاه در انقضای مدت بیست و سه سال پس از تاریخ اجرا یا قبل از آن شرکت اکتشاف و تولید بنمایندگی از طرف اعضای کنسرسیوم کتباً به ایران و شرکت ملی نفت ایران اخطار کند که اعضای کنسرسیوم مایلند این قرارداد پس از دوره بیست و پنج ساله اصلی ادامه یابد اعتبار این قرارداد برای مدت پنج سال اضافی دیگر تمدید خواهد شد مشروط بر اینکه :

بند (۱) - هیچیک از اعضای کنسرسیوم در تاریخ تسلیم چنین اخطاری باتوجه بمقررات جزء (الف) ماده ۴۵ این قرارداد قصوری نکرده باشد.

بند (۲) - شرکت اکتشاف و تولید در ظرف مدت پنج سال قبل از سالی که در آن اخطار داده میشود برای اکتشاف مخازن نفتی در ایران که در تاریخ اجرا کشف نشده بوده و آماده کردن آنها برای بهره برداری مبلغی بشرح زیر خرج کرده باشد این مبلغ از مجموع حق العمل هائی که شرکت مزبور در آن پنج سال بموجب ماده ۱۳

این قرارداد دریافت کرده پس از وضع مالیات بر درآمد ایران نباید کمتر باشد.

بند (۴) - شرکت اکتشاف و تولید ضمن ارسال اخطار مورد بحث نقشه‌ای تسلیم کند که ناحیه عملیات دوره اضافی را نشان دهد این ناحیه باید نسبت به ناحیه دوره قبلی محدودتر باشد باین معنی که بهیچوجه نباید از هشتاد در صد مساحت مقرر در ماده ۲ این قرارداد تجاوز نماید ناحیه‌ای که بمنظور این تقلیل مساحت از ناحیه قبلی خارج میشود (باستثنای مورد جزایر) باید شامل قطعاتی لااقل بمساحت ۲۰۰۰ میل مربع باشد که طول متوسط آن ارزش برابر عرض متوسط آن تجاوز نکند.

جزء ج - اعضای کنسرسیوم حق خواهند داشت که از مجرای شرکت اکتشاف و تولید تادو اخطار کتبی مشابه دیگر صادر کنند در هر يك از این دو مورد اخطار باید در انقضای سال سوم دوره پنج ساله اضافی جاری یا قبل از آن داده شود و در هر مورد این قرارداد پس از انقضای دوره پنج ساله اضافی جاری بموجب اخطار مزبور برای مدت پنج سال اضافی دیگر تمدید پیدا میکند و تمدید مزبور در هر مورد مشروط بشرایطی است که در مورد اخطار مذکور در جزء (ب) این ماده ذکر شده فقط با این استثناء که ناحیه تقلیل یافته از هشتاد درصد ناحیه‌ای که در نقشه پیوست به اخطار مربوط بدوره تمدیدی جاری نشان داده شده نباید تجاوز نماید.

جزء د - هر اخطاری که بموجب جزء (ب) یا (ج) این ماده داده شود تعهدات زیر را برقرار میدارد:

بند (۱) - تعهد اعضای کنسرسیوم و شرکتهای عامل دائر براینکه انجام تعهدات مربوطه را که بموجب این قرارداد دارند در بقیه دوره این قرارداد ادامه خواهند داد و

بند (۲) - تعهد شرکت اکتشاف و تولید دائر براینکه برای عملیات خود در ظرف بقیه دوره این قرارداد کماکان مبلغی خرج کنند که بطور متوسط از مجموع حق العمل‌هایی که در ظرف بقیه دوره این قرارداد بر طبق ماده ۱۳ این قرارداد دریافت

میکنند پس از وضع مالیات بر درآمد ایران کمتر نباشد .

جزء ۵ - در این قرارداد معنی عبارت « مدت این قرارداد » مدتی است که در جزء (الف) این ماده تعریف شده و معنی عبارت « بقیه دوره این قرارداد » هر مدتی است که در يك موقع معین از دوره بیست و پنج ساله اصلی یا از هر دوره یا دوره های اضافی که بر طبق جزء (ب) یا (ج) این ماده موضوع اخطار قرار گرفته باقی مانده باشد .

ماده ۵۰ - هر اخطاری که بموجب این قرارداد صدور آن بعنوان هر يك از طرفها لازم یا مجاز باشد در صورتیکه کتباً و بشرح زیر صادر شود ابلاغ شده تلقی خواهد شد .

بند (۱) - در مورد اخطار خطاب بایران اخطار باید بوزارت دارائی یا هر وزارت دیگری که از طرف هیئت وزیران طبق مقررات ماده ۳۷ این قرارداد تعیین شود ارسال گردد (دفتر مرکزی وزارت مربوطه) .

بند (۲) - اخطار خطاب بشرکت ملی نفت ایران باید به اداره مرکزی شرکت ارسال شود .

بند (۳) - اخطار خطاب بهر يك از طرفهای دوم باید بنشانی طرف مذکور که در ذیل ذکر شده ارسال شود یا بنشانی دیگری که در مواقع مختلف بایران و شرکت ملی نفت ایران کتباً اطلاع داده شود :

گلف اویل کورپوریشن

گلف بیلدینگ

صندوق پست نمرة ۱۱۶۶

پیتزبورگ ، پنسیلوانیا ، ایالات متحده آمریکا

سو کونی و اکیوئوم اویل کمپانی اینک کورپوریتد

۲۶ برادوی

نیویورک ۴

نیویورک ایالات متحده آمریکا

استاندارد اویل کمپانی (نیوجرسی) .

۳۰ را کفلر پلازا .

نیویورک ۲۰

نیویورک . ایالات متحده آمریکا

استاندارد اویل کمپانی آف کالیفرنیا

۲۲۵ بوش استریت

سافرانسیسکو ۴ کالیفرنیا . ایالات متحده آمریکا

ذی تکساس کمپانی

۱۳۵ ایست خیابان ۴۲

نیویورک ۱۷ نیویورک ایالات متحده آمریکا

انگلو ایرانین اویل کمپانی لیمیتد

بریتانیک هوس

فینزبوری سر کوس

لندن ی . سی ۲ انگلستان

ن . و . دوباتافش پترولیوم هات شاپی

کارل . ون . بای لند تلان ۳۰

لا هه . هلاند

کمپانی فرانسزده پترول

۱۱ رودو د کتر لانسرو

پاریس . فرانسه

بند (۴) - اخطار خطاب بیک شرکت عامل یا شرکت عامل یا یک شرکت بازرگانی باید بادره ثبت شده آن شرکت در ایران ارسال شود .

بند (۵) - اخطار خطاب بهر شخصی که بموجب مقررات این قرارداد از طریق جانشینی یا انتقال عضو کنسرسیوم میشود باید بادره مرکزی آن شخص ارسال شود .

ماده ۵۱ - جزء الف - این قرارداد بمجرد اینکه تمام اقدامات زیر انجام یافته باشد بموقع اجرا گذاشته خواهد شد یعنی :

بند (۱) - قسمت اول این قرارداد را طرفهای اول و دوم این قرارداد امضاء یا مهر کرده باشند و قسمت دوم آنرا طرفهای اول و سوم امضاء یا مهر کرده باشند .

بند (۲) - ایران اصلاحاتی را که در قانون مالیات بر درآمد مطابق جدول ضمیمه ۲ معین شده بصورت قانون در آورده و آن اصلاحات اعتبار قانونی پیدا کرده باشد .

بند (۳) - قسمت اول و دوم این قرارداد بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده و بصورت قانون در آمده و بتوشیح اعلیحضرت همایون شاهنشاه رسیده باشد بشرط آنکه اگر در مدت معقوله پس از آنکه طرفهای دوم این قرارداد را امضاء نمایند اقدامات دیگری که در این جزء ذکر شده انجام نیافته باشد این قرارداد کان لم یکن خواهد بود .

جزء ب - تاریخ اجرای قانونی که متضمن مقررات قسمت اول و قسمت دوم این قرارداد خواهد بود روزی است که بتوشیح اعلیحضرت همایون شاهنشاه برسد .

جزء ج - مندرجات این سند برای هیچیک از طرفهای این قرارداد نسبت بقبل از اجرای قرارداد یا نسبت بهر دوره ای مقدم بر اجرای آن مؤثر یا الزام آور نبوده و تعبیری هم مخالف این معنی از آن نخواهد شد .

اینک این قرارداد را طرفهای اول و طرفهای دوم آن در تاریخ و محل مذکور ذیل امضاء یا مهر مینمایند .

قسمت دوم این قرارداد

نظر باینکه - انعقاد ترتیباتی که در قسمت اول این قرارداد مندرج است مستلزم تنظیم قراردادی در موضوع غرامت بوده و

نظر باینکه ایران و شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران مسائل مالی را که بین آنها معوق بود مورد توجه دقیق قرارداد و بررسی کاملی نسبت به همه مطالبات و دعاوی متقابل خود بعمل آورده اند و

نظر باینکه ضمن این بررسی ترتیباتی که در قسمت اول این قرارداد ذکر شده و شامل مقررات مربوط به استفاده از دارائی های جنوب می باشد در نظر گرفته شده و با توجه بآن ترتیبات شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران موافقت کرده است که از کلیه دعاوی خود نسبت به دارائی مزبور صرف نظر نماید و

نظر باینکه ضمن این بررسی بهای دارائی مربوط به پخش داخلی و پالایشگاه کرمانشاه و میدان نفت شاه و اختلال کسب و کار شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران از يك طرف و اختلال اقتصادیات ایران که از عدم موفقیت طرفین در تصفیه مسائل ناشی از قانون ملی شدن نفت ایران در سال ۱۳۲۹-۱۳۳۰ بوجود آمده از طرف دیگر مورد توجه قرار گرفته است و

نظر باینکه نظر ایران دائر باینکه ایران باید در موقع اجرای این قرارداد از لحاظ انصاف مبالغ اضافی را که بموجب قرارداد الحاقی ۱۳۲۸ در صورتی که آن قرارداد بتصویب رسیده بود بایران تعلق میگرفت (و از این ببعد بعنوان « مبالغ اضافی » نامیده میشود) دریافت دارد مورد دقت قرار گرفته است .

علیهذا بین طرفهای اول و سوم بشرح ذیل موافقت میشود :

ماده ۱ - جزء الف - شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران مبالغ اضافی را به ایران خواهد پرداخت و موافقت میشود که مبالغ اضافی که جمع کل آن ۵۱ میلیون لیره انگلیسی است بشوبه خود تهاتراً در مقابل وجهی که ایران باید بشرکت سهامی نفت انگلیس و ایران بپردازد و عبارت از تفاوتی است که پس از رسیدگی به دعاوی و مطالبات متقابل دیگر (بشرح مذکور بالا) موجود مانده احتساب شود و بنابراین بین ایران و شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران موافقت شد که نتیجه مبلغ خالص ۲۵ میلیون لیره انگلیسی بدون بهره دین ایران بشرکت سهامی نفت انگلیس و ایران است که باید پرداخت شود .

جزء ب - علیهذا برای تصفیه مبالغی که دین هر طرف بطرف دیگر است و در جزء (الف) این ماده ذکر شده ایران قبول میکند که مبلغ ۲۵ میلیون لیره انگلیسی باقسط و در مواعیدی که در جزء (ج) این ماده تعیین شده است در وجه شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران بپردازد .

جزء ج - مبلغ مزبور در ده قسط متساوی سالیانه که هر قسط مبلغ ۲۵۰۰۰۰۰ لیره انگلیسی خواهد بود پرداخت خواهد شد اولین قسط سالیانه باید در لندن در تاریخ اول ژانویه ۱۹۵۷ پرداخت شود و بقیه اقساط نه گانه در اول ژانویه هر سال متوالی در لندن پرداخت خواهد شد .

جزء د - بنابر تقاضای ایران موافقت شد که نحوه پرداخت هر قسطی که در جزء (ج) این ماده مذکور است باین طریق باشد که در هنگام سر رسید هر قسطی که باید بشرکت سهامی نفت انگلیس و ایران پرداخت شود آن قسط را شرکت بازرگانی که شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران مطابق مفاد قسمت اول این قرارداد معین خواهد کرد پرداخت نماید و پرداخت چنین مبلغی که مستند برسید کتبی شرکت

سهامی نفت انگلیس و ایران خواهد بود ذمه آن شرکت بازرگانی را برای آن مبلغ بابت پرداخت مالیات بر درآمد ایران خواه تا آن تاریخ بدهی آن شرکت بازرگانی باشد یا بعداً بدهی وی بشود بری خواهد نمود و این پرداخت از هر حیث در حکم پرداخت مالیات بر درآمد ایران خواهد بود هر گاه اقساط مزبور یا قسمتی از آن بطرزی که ضمن مقررات این جزء تعیین شده بهر جهتی در وجه شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران پرداخت نشود ایران تامیزانی که پرداخت بعمل نیامده باشد ذمه دار آن خواهد بود.

ماده ۲ - ایران موافقت دارد و شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران قبول میکند که پرداخت مبلغ ۲۵ میلیون لیره انگلیسی که بطرز مقرر در ماده ۱ این قسمت از طرف ایران بعمل خواهد آمد بکلیه دعاوی و مطالبات متقابل ایران و شرکت ملی نفت ایران از یکطرف و شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران بابت هر مسئله ای مربوط بقبل از تاریخ اجراء از طرف دیگر کاملاً و قطعاً خاتمه خواهد داد علیهذا:

جزء الف - شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران بدینوسیله ذمه ایران و شرکت ملی نفت ایران و هر یک از آنها را از کلیه دعاوی و مطالبات نسبت بهر موضوعی مربوط به قبل از تاریخ اجراء بری مینماید.

جزء ب - ایران و شرکت ملی نفت ایران و هر یک از آنها بدینوسیله ذمه شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران را از کلیه دعاوی و مطالبات آن دو یا هر یک از آنها نسبت بهر موضوعی مربوط بقبل از تاریخ اجراء بری مینماید.

جزء ج - ایران و شرکت ملی نفت ایران و هر یک از آنها بدین وسیله موافقت میکنند که هر گاه شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران بر اثر هر نوع دعوی و مطالبه ای که از طرف هر شخص بر علیه شرکت مزبور نسبت بهر موضوعی که در

نتیجه عملیات نفتی آن شرکت در ایران پیدا شود اقامه گردد متحمل خساراتی شود خسارات مزبور را جبران نمایند.

ماده ۳ - مواد ذیل از قسمت اول این قرارداد شامل این قسمت از قرارداد نیز میباشد یعنی مواد ۲۸ و ۳۲ و ۳۷ و ۳۸ و ۴۱ جزءهای (الف) و (ب) و ۴۲ جزء (ب) و ۴۴ و ۴۶ و ۴۸ و ۵۰.

ماده ۴ - جزء الف - شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران حق خواهد داشت که در هر وقت حقوقی را که بموجب ماده ۱ این قسمت از قرارداد دارد بشخص دیگری بفروشد یا واگذار کند یا انتقال دهد و آن شخص بمجرد اینکه این فروش یا واگذاری یا انتقال منشاء اثر قرار گرفت برای منظورهای مندرج در ماده ۱ و ۳ این قسمت از قرارداد جانشین حقوق و اختیارات شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران خواهد بود.

جزء ب - عبارت « شرکت سهامی نفت انگلیس و ایران » هر جا در جزء (الف) و (ب) و (ج) ماده ۲ این قسمت از قرارداد ذکر شده شامل وابسته‌های آن شرکت خواهد بود.

ماده ۵ - این قسمت از قرارداد در تاریخ اجرای قرارداد بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

اینک این قرارداد را طرفهای اول و طرف سوم آن در تاریخ و محل مذکور ذیل امضاء یا مهر مینمایند.

ضمیمه ۱

ناحیه عملیات

کلیه ناحیه محدود بخطی که شروع میشود از نقطه ۱ محلیکه نصف النهار طول

جغرافیائی ۴۶ درجه شرق « گرین ویچ » خط فعلی سرحد بین المللی ایران و عراق را قطع میکنند در عرض جغرافیائی تقریبی ۳۳ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به

نقطه ۳ در طول ۴۵ درجه و ۵۵ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۴ درجه و ۸ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به

نقطه ۳ در طول جغرافیائی ۴۵ درجه و ۴۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۴ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا بسمت شرق به

نقطه ۴ در طول جغرافیائی ۴۶ درجه و عرض جغرافیائی ۳۴ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به

نقطه ۵ - در طول جغرافیائی ۴۸ درجه و عرض جغرافیائی ۳۳ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به

نقطه ۶ - در طول جغرافیائی ۴۹ درجه و عرض جغرافیائی ۳۳ درجه و ۲۰ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب به

نقطه ۷ - در طول جغرافیائی ۴۹ درجه و عرض جغرافیائی ۳۲ درجه و ۵۵ دقیقه و از آنجا بسمت شرق به

نقطه ۸ - در طول جغرافیائی ۴۹ درجه و ۳۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۲ درجه و ۴۵ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به

نقطه ۹ - در طول جغرافیائی ۵۰ درجه و عرض جغرافیائی ۳۲ درجه و ۲۵ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب به

نقطه ۱۰ - در طول جغرافیائی ۵۰ درجه و عرض جغرافیائی ۳۱ درجه و ۳۵ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به

- نقطه ۱۱ -** در طول جغرافیائی ۵۱ درجه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و ۴۵ دقیقه و از آنجا بسمت شرق به
- نقطه ۱۲ -** در طول جغرافیائی ۵۱ درجه و ۳۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و ۴۵ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به
- نقطه ۱۳ -** در طول جغرافیائی ۵۲ درجه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب به
- نقطه ۱۴ -** در طول جغرافیائی ۵۲ درجه و عرض جغرافیائی ۳۰ درجه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به
- نقطه ۱۵ -** در طول جغرافیائی ۵۴ درجه و عرض جغرافیائی ۲۹ درجه و ۱۰ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب به
- نقطه ۱۶ -** در طول جغرافیائی ۵۴ درجه و عرض جغرافیائی ۲۸ درجه و ۵۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به
- نقطه ۱۷ -** در طول جغرافیائی ۵۵ درجه و عرض جغرافیائی ۲۸ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا در امتداد خط مستقیم به
- نقطه ۱۸ -** در طول جغرافیائی ۵۷ درجه و ۲۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۲۷ درجه و ۳۰ دقیقه و از آنجا بسمت جنوب به
- نقطه ۱۹ -** در طول جغرافیائی ۵۷ درجه و ۲۰ دقیقه و عرض جغرافیائی ۲۶ درجه و ۲۰ دقیقه و از آنجا بسمت غرب تا نقطه سه میل غرب پست ترین خط جزر خاكَ اصلی کشور و از آنجا در امتداد خطی واقع در سه میل فاصله از ساحل در دریا از خط پست ترین جزر خاكَ اصلی کشور (که جزیره آبادان و هر محوطه خشکی دیگری که جزاً یا کلاً محدود به رودخانه یا حفر یا نهر طبیعی یا مجرا یا آبهای داخلی دیگر باشد جزو آن خواهد بود) بنقطه ای که در آنجا این خط سرحدی

بین‌المللی ایران و عراق را مجاور مصب شط العرب قطع مینماید از آنجا در امتداد خط سرحدی بین‌المللی مزبور به نقطه ۱ که فوقاً تعریف شده .

مضافاً جزائر خارک و خارکو و شعیب و هندورابی کیش و قشم و هنگام و هر مز و ناحیه‌ای که در داخل خطی سه میل فاصله در دریا از پست‌ترین جزر هریک از این جزائر واقع است نیز جزو ناحیه عملیات خواهد بود .

ضمیمه ۲

اصلاح قانون مالیات بر درآمد

قانون مالیات بر درآمد ۱۳۲۸ (۱۹۴۹) با اضافه شدن ماده‌ای بعد از ماده ۳۴ اصلاح میشود .

ماده ۳۵ - در مورد شرکت‌هایی که درآمد و بهره آنها از طریق فروش نفت یا سایر هیدروکربورها که در ایران تولید و یا از ایران صادر میشود یا از راه فروش حقوق و منافع آن شرکتها نسبت بنفت یا هیدروکربورهای مزبور و یا از طریق اداره عملیات تولید یا تصفیه نفت یا هیدروکربورهای دیگر تحصیل میشود بمنظور وصول مالیات از میزان مالیاتی که طبق ماده ۷ مشخص خواهد گردید معادل مبلغی که تحت عنوان « پرداخت مشخص » یا هر نوع پرداخت مشابه دیگر بدولت ایران یا شرکت ملی نفت ایران یا هر هیئت دیگر بنمایندگی دولت از بابت نفت یا هیدروکربورهای مزبور پرداخت شده باشد کسر خواهد گردید چنین مبلغی که بعنوان « پرداخت مشخص » یا پرداخت مشابه آن تأدیه شده باشد در محاسبه بیش از یکبار احتساب نخواهد شد و شرکت‌های مزبور از نرخهای کمتر از نرخ حداکثر که در ماده ۴ ذکر شده و همچنین از معافیت مقرر در قسمت « الف » ماده ۳ لایحه قانونی تشویق صادرات مصوب ۲۰ آذر ۱۳۳۲ استفاده نخواهند نمود .

درآمد ویژه کمپانیها برای هر مدت عبارت خواهد بود از اختلاف بین درآمد ناویژه حاصله در ایران و هزینههای مربوط به تحصیل آن درآمد .
درآمد ویژه طبق روش معمول حسابداری که بطرز یکنواخت اجرا خواهد شد تعیین خواهد گردید .

هنگام احتساب درآمد ویژه این قبیل شرکتها هزینه های زیر در هر کجا که انجام شده باشد بدون رعایت مقررات ماده ۷ قابل کسر خواهد بود :

الف - هزینه شرکت در مورد کالاهای فروخته شده یا خدمات انجام شده آن شرکت مربوط بانجام عملیاتش در ایران و

ب - مخارجی که توسط شرکت (بغیر از پرداخت مشخص یا پرداخت دیگری از آن قبیل که برای آن بموجب مقررات قبلی مندرج در این ماده جهت قبول هزینه پیش بینی شده) برای انجام عملیاتش در ایران انجام میشود و بدون اینکه عمومیت این مخارج محدود گردد شامل هزینه اداری و عمومی و هزینه های تأسیسی و اعانات و کرایه ها و سایر خرجهائی که برای استفاده از هر دارائی لازم باشد میگردد و کلیه این کسورات بایستی متکی باسناد مثبت باشد و

ج - هر سال مبلغ معقولی بعنوان استهلاك فرسودگی و متروك شدن و تمام شدن و تهی شدن بمنظور استهلاك هزینه های سرمایه ای که توسط شرکت در مورد عملیاتش در ایران انجام شده کسر میگردد و

د - زیانهای متحمل شده در مورد انجام عملیات شرکت در ایران مشروط بر آنکه توسط بیمه یا بنحو دیگری جبران نشده باشد این خسارت بدون اینکه عمومیت آنچه را که در بالا ذکر شده بهیچوجه محدود نماید شامل مطالبات غیر قابل وصول و زیانهای ناشیه از دعاوی خسارت بر علیه شرکت و زیان ناشیه از خسارات وارده بذخائر

تجارتی یا هر گونه دارائی که در ایران برای انجام عملیات شرکت استعمال شود یا انهدام یا از دست دادن آنها خواهد بود .

چنین شرکتهائی تابع مقررات ماده ۱۲ نسبت بپرداختهائی که بآنها درمورد عملیات مقرر در جمله اول این ماده مشخص گردیده و همچنین تابع مقررات ماده ۲۰ یا هر گونه نرخ مالیات بر درآمد یا مالیات اضافی علاوه بر آنچه در ماده ۷ و این ماده پیش بینی شده نخواهد بود . مقررات ماده ۲۵ هزینه های قابل قبول مندرج در این ماده را محدود نخواهد ساخت و بهیچ درآمدی بیش از یکبار طبق ماده ۲۷ مالیات تعلق نخواهد گرفت و محتویات حسابهای شرکت مزبور در صورتیکه صحت آنها توسط محاسبین قسم خورده گواهی شده باشد مورد قبول وزارت دارائی بعنوان صحیح از نظر تعیین درآمد خالص مشمول مالیات بر درآمد خواهد بود .

اجازه مبادله قرارداد فروش نفت و گاز و طرز اداره عملیات مشروطه در آن مشتمل بر پنجاه و یک ماده و دو ضمیمه بشرح بالا در جلسه روز پنجشنبه بیست و نهم مهر ماه یک هزار و سیصد و سی و سه از طرف مجلس شورای ملی داده شده و صحیح است .
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

طرح قانونی دائره بقابل مصرف بودن اعتبارات ساختمانی سالهای

۱۳۲۹ الی ۱۳۳۲ تا آخر سال ۱۳۳۴

مصوب ۴ آذر ماه ۱۳۳۳

ماده واحده - اعتبارات ساختمانی سالهای ۱۳۲۹ تا آخر سال ۱۳۳۲ که در بودجه کل کشور یا بودجه وزارتخانه ها و ادارات مستقلا و یا ضمنی منظور شده و همچنین بقیه اعتبار توسعه بهداشت و فرهنگ و کشاورزی و ساختمانهای بهداشتی و فرهنگی (ردیف ۷۳ بودجه سال ۱۳۳۲ کل کشور) تا آخر سال ۱۳۳۴ قابل تعهد و مصرف میباشد